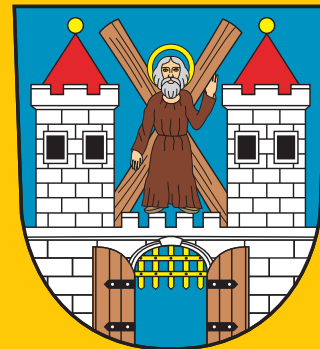

OZVĚNY

Časopis pro obyvatele Ondřejova, Třemblat a Turkovic

ČÍSLO 2 | KVĚTEN 2023

foto k článku na straně 9

OBSAH

Slovo starosty 2

Ze života Ondřejova, Třemblat a Turkovic 3

■ Roztomilá, oblíbená, ale také nebezpečná, to vše je NUTRIE! ■ Rozhovor o výstavě fotografií s Hynkem Kašparem ■ Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody ■ Co vytváří smysluplný a bohatý život? ■ Do Ondřejova už i jinak, než jen po silnici! ■ Rozhovor s Janem Kölblm o ondřejovském fotbale ■ Zajímavé milníky z historie fotbalu ■ Střípky od hasičů z Turkovic ■ Vznik Kruhu přátel hudby v Ondřejově aneb jak to bylo a kdo za to může? ■ Kulturní okénko nejen z Ondřejova

Echo z mateřské a základní školy 17

■ A hlavně synáčku nepracuj ■ POKOS ■ Beseda o 2. světové válce v 5.A ■ 10. 2. – Den luštěnin ■ Slovo ředitelky školy ■ Recitační soutěž ■ Inspirace van Goghem ■ Zeměpisná olympiáda ■ Ponožkový den ■ ...nejen školní ples ■ Maraton na hvězdárně ■ Maraton z pohledu Krtečka

Z Ondřejovské hvězdárny 21

■ Viděli jste polární záři? ■ Dny otevřených dveří jsou za námi

SKC 23

SLOVO STAROSTY

Vážení čtenáři,

čas je nedostižný, k našemu dalšímu „setkání“ dochází na prahu léta a období prázdninových dovolených. Věřím, že všichni během tohoto období načerpáme dostatek sil a úspěšně budeme bojovat se životními nástrahami ve zbytku tohoto roku. Na jednom místě se však život do prázdninového režimu nepresune, a to na stavbě nové školy.

V současné době probíhá betonáž monolitických konstrukcí prvního nadzemního podlaží, dokončují se přeložky a napojení kanalizačních řadů v prostoru komunikace a parkoviště.

Opětovně Vám všem děkuji za trpělivost, se kterou snášíte zátěž a omezení způsobené stavbou.

Více informací o průběhu stavby včetně fotografií a videozáběrů naleznete na webu obce.

Další významnou akci, která je již stavebně dokončena je ČOV a kanalizace v Turkovicích. Jsou dokončena kolaudační řízení a v současné době probíhá start procesu čištění a postupný náběh standardního provozu.

Během letních prázdnin proběhne rekonstrukce elektroinstalace v zázemí sálu

Stavba školy

SKC, je tedy třeba počítat s částečným omezením provozu v letním období.

Stavba školy je extrémní zátěží nejen v oblasti hospodaření, ale i ve vytižení zástupců obce. Kromě standardního provozu byly podány žádosti o dotace na rekonstrukci ulice U pily / K Votavce, rekonstrukci a prodloužení chodníků v Turkovické a Pražské ulici. V současné době je těžké odhadnout zda budeme úspěšní. Jistá je bohužel skutečnost, že vlivem úprav podmínek poskytovatelů dotací, stále roste finanční spoluúčast obce na dotačních projektech.

Příjemnější akcí, která proběhne ještě před prázdninami jsou Ondřejovské slavnosti. Start bude v sobotu 24. června ve 14 hodin, bližší informace najdete na jiném místě Ozvěň.

Bohužel se mi nepodařilo splnit můj slib z minulého vydání, a to „příště bude můj příspěvek čtivější“, tak snad na podzim... Moje strohé informace jsou však bohatě vyváženy velkým množstvím zajímavých příspěvků ostatních autorů.

Přeji všem pevně zdraví a příjemné prožití letních prázdnin.

Vladimír Zámyslický

Roztomilá, oblíbená, ale také nebezpečná, to vše je NUTRIE!

V posledních letech se stalo velkým trendem krmení nutrií, hlavně pro maminky s dětmi. Tato zdánlivě roztomilá zvířata, jsou ve skutečnosti velmi nebezpečná, jak pro lidi, tak i pro jiná zvířata.

Při pravidelném krmení si NUTRIE oblíbí kontakt s lidmi a ztrácí plachost. Zvyknou si na pravidelný přísun stravy a přichází o svůj přirozený pud získávat potravu z přírody. Jejich chování se změní a stává se nevyzpytatelným. Může dojít i k bezdůvodnému napadení kolemjdoucích. Proto prosíme NEKRMIT!!! Vráť se jim jejich přirozená potřeba obstarávání si potravu a předejde se jejich přemnožení, které je závažné i pro okolní krajinu. Nutrie dokáže vyhrabat až 15 m dlouhé nory, dochází k narušení a podhrabání břehů, v důsledku toho může dojít k pádu stromů.

Přenášejí značné množství nemocí, jedná se hlavně o: Strongyloides myopotami (červy) napadající kůži člověka, není vhodné je tedy hladit. Dále salmonelu, zákožku svra-

bovou, leptospirózu (bakteriální onemocnění) – přenášenu kontaktem se zvířetem nebo kontaminovanou vodou, ve které zvíře žije, nebo tularemie (zaječí nemoc).

Jejich velké hlodáky jsou také velmi nebezpečné, dokážou jimi pořádně pokousat. Hrozí přenos vztekliny, a je proto nutné dodržovat základní hygienická pravidla, dbát zásady chování podobně jako u jiných volně žijících zvířat. To znamená: vyhnout se přímému kontaktu jak s živými, tak uhynulými zvířaty či kontaktu s jejich trusem. Pokud k němu přeci jen nedopatřením dojde, je třeba umýt se vodou a mýdlem, případně použít desinfekční prostředek.

Ač se zdají být nutrié roztomilé, mějme na paměti, že je to divoké zvíře a je třeba se k nim také tak chovat. Pozorovat, ale nekrmit!

EDITORIAL

Milí spoluobčané, setkáváme se opět u dalšího čísla Ozvěň. Ráda bych tentokrát poukázala na několik událostí, které se moc povedly. Žákům 5.A spolu s paní učitelkou Ivou Staňkovou se povedl maraton. Atmosféra byla přátelská a podpora spolužáků mezi sebou krásně celou akci, stejně tak i velmi dobře zvládnutá organizace. Stejně výborně se povedl koncert kapely Malina Brothers.

Chtěla bych se ještě podělit o jednu myšlenku, která se mi několikrát potvrdila, že naši mladí lidé dokáží ohromné věci. Ať už jsou to smutné chvíle, kdy nás opustí mladý kamarád, nebo sportovní zážitky na maratonu, kdy se najednou kolektiv stmelí, když jim jde o společnou věc. Anebo při fotbalovém zápase, kdy při sobě stojí celý tým, kdy se dokážou kluci zastat jeden druhého. Je to moc fajn sledovat, když dokážeme táhnout za jeden provaz. A kdy mladí lidé postupně přebírají pomyslnou štafetu a aktivně se zapojují do dění v Ondřejevě.

Letos se po odmlce povedly Slavnosti májů. Počasí přálo, do tance se zapojili mladí kluci. Nově si mohly nechat postavit májku všechny ženy. Ubývá mladých děvčat, které by chtěly u májky tancovat. Tato tradice však nesmí z našich životů zmizet. Nedopusťme, aby se z naší obce stalo jen místo, kam chodíme přespávat. Udržme si tradice. V časech, kdy lidem nebylo dobře, jediné

tradice byly to, co udržovalo lidskou komunitu při životě. Věřím, že příští rok se přihlásí ještě více žen, které by si rády zatancovaly u svých domů a popovídaly si se sousedy. Zároveň je moc fajn, když lidé chodí s hudebníky od domu k domu. Věřte, že si člověk opravdu odpočine od všech starostí. Pojďme příští rok do toho. Také ve mně byla malá dušička, ale nakonec jsem byla moc ráda, že jsem se letos přihlásila o májku a že jsem mohla pozvat kamarádku a své skvělé sousedy, aby si u nás zatancovali.

Člověk sám se někdy zastavuje ve fixním myšlení, ale zkusme si nastavit myšlení růstu, kdy i drobná změna může člověka posunout dál. Proč by se měly věci dělat pořád stejně, když změna může ovlivnit mnoho pozitivních procesů. A zrovna myšlenka, že si mohou požádat o májku nejen mladé dívky, ale všechny ženy, je moc fajn. Pojďme tradici společně rozvíjet dál.

Pěkné léto Romana Brilová

Rozhovor o výstavě fotografií s HYNKEM KAŠPAREM

Povídali jsme si společně s Hynkem Kašparem nejen o vernisáži autorské výstavy jeho fotografií, která se konala v Muzeu Českého lesa v Tachově od března do května letošního roku, ale i o fotografování, které je nejen Hynkovým koníčkem.

Hynku, budeš mít výstavu svých fotografií, co bys nám o ní prozradil?

HK: Několik takových bodů, které přesahují rámec běžných výstav nebo fotografických soutěží. Za prvé je to 45. ročník. Udržet něco 45 let v chodu, to už je u fotografie a výtvarného umění velká tradice. Už jen to, že dokázala ustát rok 1989, který byl zlomový, a mnoho zaběhnutých akcí vzalo za své. Je to výstava, na které se podílí poměrně málo českých fotografů. Výstava je evropského charakteru a formátu. Nyní je na ní asi 900 fotografií od různých autorů. Přibližně 250 autorů. Pověštinou jsou to fotografové, kteří fotografují přírodu a hlavně se zaměřují na vodní prostředí. Vítězové jsou většinou z národů žijících u moře, nebo u čistých velkých jezer, kde je obrovský potenciál ryb, rostlin. Mají tedy větší možnost zkvalitňovat své fotky. A samozřejmě jsou

to lidé, kteří mají mnohem blíž k odpovídající fotografické technice, protože u nás se také píše rok 2023, ale co se týče podvodní fotografické techniky, jsme dost zaostalí. Asi je to také tím, že možná český fotograf nemá takové prostředky. Jsou to poměrně drahé věci. Co se týče výstavy, je rozdělená na několik částí. Jedna je výstava různých autorů, kteří se probojovali do finále, vybrala je porota. Takže tam visí v podstatě nějakých 150 fotografií. A pak zvlášť v Muzeu Českého lesa je autorská výstava, což nabízí prostor vždycky nějakému fotografovi. Pro mě to byla obrovská pocta, že k 45. výročí výstavy nabídli zrovna mně autorskou výstavu. Většinou to funguje tak, že všechny výstavy putují dál. To znamená, že snímky, které jsou vystavené v Tachově, se dostanou do výstavní síně v Německu, Belgii a celý by rok měly rotovat Evropou

do různých partnerských síní. Je tam ještě jedna přidaná hodnota, která se mi moc líbí, a tou je, že kamkoli se fotky dostanou, tak tam místní školy jdou se svými dětmi a děti malují obrázky podle fotografií. Od nejmenších dětí až třeba po studenty výtvarných škol. Z jejich obrázků se vyberou nejlepší a ty se přidají k fotografiím. Tím výstava roste o výtvarné umění dětí nebo žáků, až je obrovská. Je to opravdu monument. Myšlenka spojit dětské vnímání přírody a světa s tím, co zachytí dospěláci, je moc pěkná. Je to pro mě asi největší počta, prestižní záležitost a jsem rád, že se na ní můžu spolupodílet. Zúčastnil jsem se Czech Nature foto a občas jsem byl někde vybraný, ale tato výstava je nad rámec, co mě kdy mohlo oslovit. A ani si to možná nezasloužím. Jsou určitě mnohem lepší fotografové. Že se to stalo, to asi Pan Bůh nebyl doma, a já jsem moc rád.

Jaké snímky jsi vybral?

HK: Vybral jsem asi 40 snímků, víc se do muzea nevejde, ani bych víc nechtěl. Když jsem je vybíral, s hrůzou jsem zjistil, že mám dva flash disky, na kterých zálohují fotky. Mám archiv a v něm přírodu a hlavně vodní prostředí, které je moje parketa. Pod vodou mám stráveno zhruba 1 500 hodin. Každou hodinu ponoru udělám zhruba 80 fotografií, takže 1 500 x 80 je 120 tisíc. Když se mě ptáš, kolik snímků jsem vybral, tak jsem horko těžko vybral 40 snímků. Protože je to tak, jak říká František Koudelka, náš nejlepší fotograf, že denně vyfotí 1 film, což je 36 snímků x 365 dní v roce, z toho vybere dvě–tři fotografie, které si dovolí vystavit. Já měl

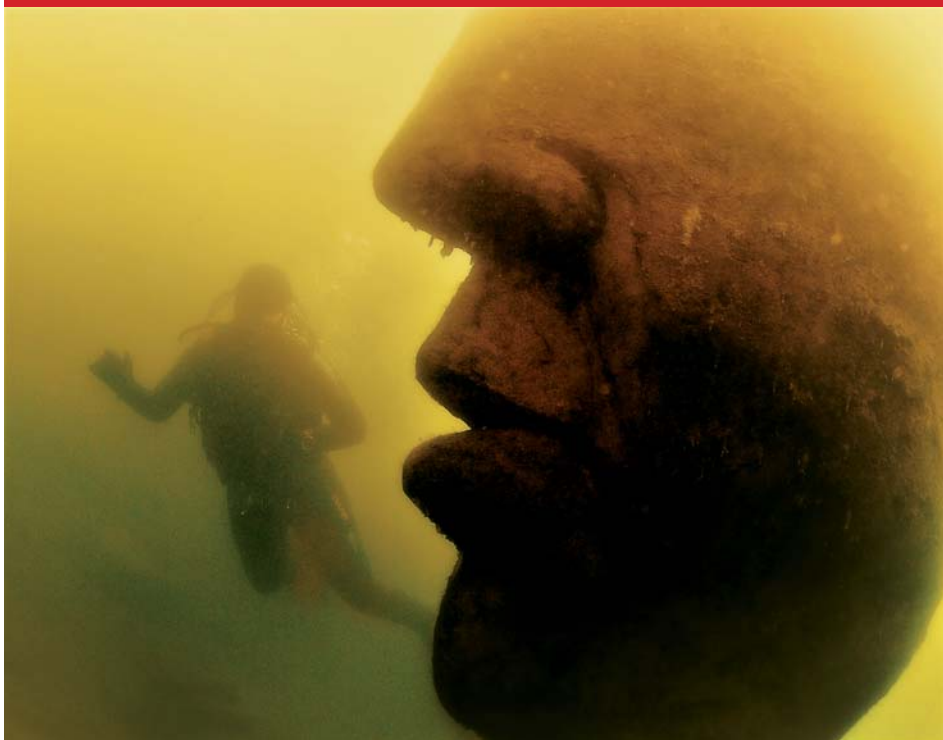

stejnou honičku. Samozřejmě, že jsem všechny fotky neprošel. Ani jsem si neuvědomoval, jakou spoustu materiálu mám. Archivuji je všechny. Uvědomil jsem si, kolik kvalitní práce udělá člověk zbytečně. To je jen taková drobná technická poznámka, kdy jsem si poprvé v životě při výběru fotek, protože jsem těch výstav dělal víc, uvědomil, že k výběru musím přistoupit zodpovědně, abych si neuříznul ostudu. Dal jsem si záležet na tom, abych opravdu vybral z mého pohledu nejlepší snímky. Tachov je strategické místo, kde vznikala myšlenka výstavy tohoto formátu, a místní lidé si svou myšlenku žárlivě střeží. Navíc je to blízko Německu, kdy na výstavu jezdí hlavně Němci.

Hynku a jak ty ses dostal k fotografování?

HK: Nejsem vyučený, mám za sebou několik seminářů. Já byl za „totáče“ v českém undergroundu a chodil nás tehdy fotit Karel Cudlín, kde jsem se s ním seznámil. Tenkrát undergroundem prošel Tomki Němec, David Němec z rodiny Dany Němcové. Spousty fotografů, kteří si po převratu udělali jméno. Tehdy mě fotografie zaujala. Za prvé jsem jim trochu koukal pod ruce, jak to dělají, začal jsem zkoušet fotografovat taky, a pak z toho vznikla spolupráce třeba s Karlem Cudlínem. Po převratu jsem dělal časosběrný seriál Pražské ulice. Fotili jsme bezdomovce. Mám z toho krásné fotky a stejně tak i zážitky. Tehdy mě začala zajímat ještě víc technika a jak je to možné, že když dva dělají totéž, není to totéž. Zmínil jsem se doma před ženou. Ona na to mlčela. O Vánocích jsem měl pod stromečkem poukaz na seminář ke Karlovi Cudlínovi. Nejdříve jsem tomu nemohl uvěřit. Ptal jsem se, jestli Karel ví, že k němu přijdu a žena řekla, že neví. První sezení semináře bylo o Vánocích, já tam přišel s poukazem. Karel mě viděl a říkal: „Nazdar, co tu děláš?“ A já mu říkal: „Hele, já jsem tady dneska jako žák.“ A on říká: „To si děláš legraci?“ No, a to už jsem fotil ryby a vodu. Představil mě ostatním žákům a říká: „Vod tohohle bysme se mohli učit fotit přírodu.“ Já jsem říkal: „No, ale já neumím obličej jako ty.“ Tak jsem si udělal seminář u Karla Cudlína.

Pořád ještě dělají semináře?

HK: Co já vím, asi ne. Karel Cudlín fotí celou zemi Izrael. Fotografuje židovské svátky jako je Chanuka nebo Purim a dokonce o Izraeli vydal celou knihu fotografií.

Taky se ti stává, že když se chystáš něco fotografovat a zjistíš, že to není ono, že záběr nemá světlo, tak jdeš od toho, nebo ho přece jenom vyfotografuješ?

HK: Já fotografuji, když se mi líbí daná situace. Hodně pracuji s postprodukcí, v přírodě musím, to neuděláš od boku. A mám takové měřítko, takovou normu, že když do pěti minut při úpravě z fotky nedostanu aspoň trochu to, co chci, tak ji neu-

dělám. Úprava fotky trvá déle. Ale když do pěti minut nevidím výsledek, kdy zkouším hnout clonou, zkouším hnout se světlem, zkouším hnout se saturací, když vidím, že se mi to nedaří, že na to nemám oko, nebo to tam není, tak to nechám být. Když fotka nechytne nějakou formu, tak ji nemilosrdně mažu. Prostě si říkám, nebudu si tím dělat ostudu.

Co nejraději fotografuješ?

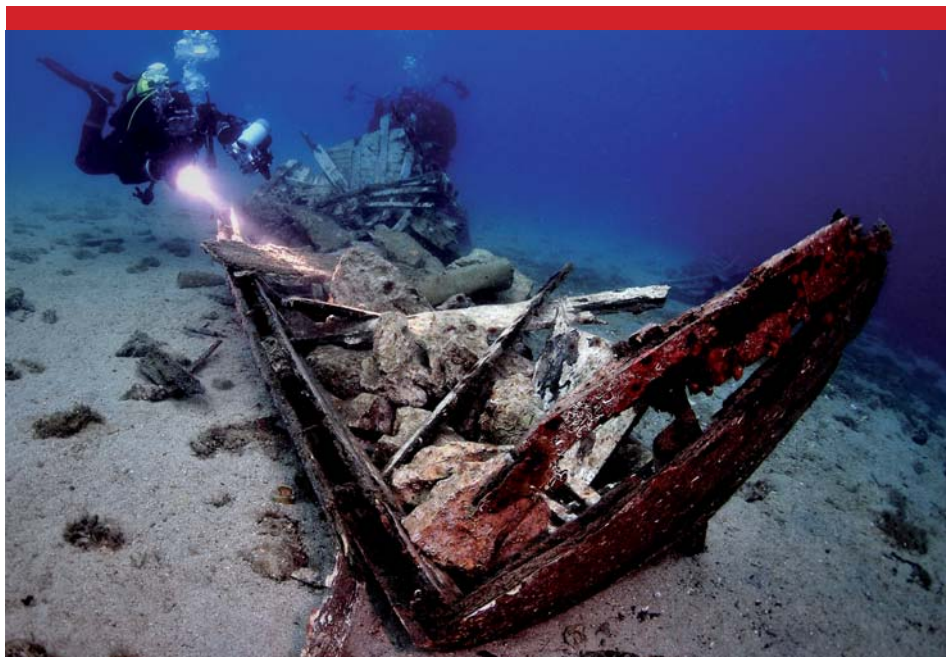
HK: Především přírodu. Podvodní snímky. A pak fotografuji kolem vody. Působím hodně na Zbraslavi, u řeky Berounky, tam je milion témat. Pod vodou jsem začal fotit tak, že jsem jako potápěč měl tendenci lézt až na dno a moje žena o mě měla

strach, abych tam nezůstal. Když tohle kdysi řekla v nějaké partě potápěčů, tak jí jeden zkušený a moudrý potápěč řekl: „To je jednoduchý, dej mu do ruky foťák a on nepoleze do hloubek, protože tam není vidět.“

Jednou jsi mi věnoval snímek bezdomovců...

HK: To mě bavilo fotit dřív, ale už mě nebaví chodit po městě. Ze mě se stává čím dál větší introvert a dřív, když jsem dělal snímky bezdomovců, musel jsem si s nimi povídat, padnout jim do oka. Koupil jsem jim cigarety, nebo víno a tím jsem si s nimi vytvořil vztah. Oni mě pak protáhli všude. Jsou výborní, jsou to bezprostřední lidi. Mě to téma přestalo úplně oslovovat a proč se do toho nutit? Já rád fotím lidi, když třeba jsou Slavnosti nebo Akademie, kdy je srdečné prostředí, když vidíš, že ty lidi v sobě něco mají. Když byl na živu pan Padevět, to byl fotogenický chlap, toho jsem fotil rád. Nebo je velmi fotogenický Pepa Zicha. Toho mám taky stokrát. Ale jinak nemá cenu se nutit do fotografování určitých témat, takže už některé akce odmítám. Dřív jsem se občas nechal přemluvit: „Hele, bude svatba, bude slavnost, přijď tam fotit.“ Já jsem zjistil, že to není pro mě. Buď dělám street foto, která je akční, prostě jdeš, zmáčkneš spoušť, protože to tam je. A to samé je v přírodě. Když letí ledňáček, to jsou bezprostřední fotky, který nevymyslíš. Ty musí přijít. Ledňáčka mám asi 4x, toho mi záviděli i profíci. A musím říct, že jednou jsem u řeky seděl 6 hodin, než jsem trefil ten správný snímek. Samozřejmě, jestli se ptáš, tak jsem amatér. Jsem amatér, ale je fakt, že pár fotek jsem už

prodal. Aniž bych je nabízel. A koupili i třeba zajímavý věci.

Jak vnímáš klasickou fotografii? Nás připravovali na Globice. Jak vnímáš starší pohled? Třeba práci se zvětšovákem?

HK: Zkoušel jsem pracovat se zvětšovákem, ale neměl jsem na něj čas. Sice existuje pod vodu černobílá technika, ale jsou to archaické věci. Nějaké ve sbírce mám, sbírám fotoaparáty, mám jich asi 90. Od starých měchů až po něco novějšího, obdivuju fotografe, kteří s těmito přístroji pracují, ale doba je převálcovává. Já třeba nemám rád focení na mobily, lidi nasekají 1 000 fotek a nikdy se na ně nepodívají. Někam je uloží, na nějaký cloud. Protože si udělali fotku já a buřt. Já a dcera. Pro mě má cenu taková fotka, kterou, aniž by ses za ni styděla, si pověsíš na zeď. Pak je to dobrý. A to 90 % současných fotek nemá. Ono třeba na Facebooku nebo Instagramu

se nějaká fotka povede, někdo vyfotí západ slunce a ty automaty se snímkem něco udělají, takže se něco občas povede, ale nikdy snímek není v tiskové kvalitě. Takhle se dívám na fotografii. A je to dobře, protože přece jenom lidi potom ocení, když vidí něco kvalitního.

No, hlavně se musí naučit znát kompozici, světlo...

HK: No, vždyť fotografie je jenom rozšíření malířství. Na kompozici přicházel Michelangelo a na barvu přicházeli vlámská malíři. Na světlo – odkud má jít, to prostě není jen tak.

Náš učitel na fotografii, jmenoval se Jiří Škoch, veliký fotograf, u toho jsem vyučená, nám říkal: „Fotografové jsou líní malíři.“ Na to nikdy nezapomenu.

Moc se mi ta věta tehdy líbila.

HK: To tak je, já jsem se s tím taky setkal. Fotografie je nádherný koníček. Bohužel jako řemeslo zaznamenalo revoluční změny, které nejsou vždy přínosem. Nevýhodou je, že mnohdy snímky neodpovídají kvalitě a zároveň je to vypovídající o zřejmě konzumním způsobu života. Přesto věřím, že krása staré fotografie zůstane navždy zachována.

Děkuji Hynkovi Kašparovi, který se s námi podělil o zprávy ze své výstavy.

*Rozhovor
s Hynkem Kašparem
vedla Romana Brilová*

ČERVEN – měsíc myslivosti a ochrany přírody

Červen jako měsíc myslivosti a ochrany zvěře byl u nás vyhlášen v roce 1959. Hlavním smyslem této myšlenky byla propagace myslivosti a práce myslivců. Je o to sympatičtější, že jde o měsíc, kdy se v přírodě vyskytuje mnoho mláďat, ať už myslivecky obhospodařovaných druhů, ale také ostatních volně žijících druhů. Proto je potřeba, aby se obzvlášť v tomto období chovali návštěvníci přírody ohleduplně a nenechávali své domácí mazlíčky volně pobíhat.

Myslivost u nás má mnohaletou tradici, je od roku 2011 zapsaná na Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky, jak zní přesný název.

Pro nás myslivce je letošní červen o to významnější, že naše stavovská organizace – Českomoravská myslivecká jednota – slaví sto let od svého založení. V dubnu roku 1923 vznikla pod názvem Československá myslivecká jednota. Tehdy stáli u jejího zrodu významní myslivci a myslivečtí kantoři – prof. Ing. Antonín Dyk, Karel Podhajský, Josef Žalman a další.

Myslivost představuje celoroční koncepční a odbornou činnost v přírodě. Myslivci obhospodařují krajinu, zakládají políčka pro zvěř, vysazují stromky. Pečují o zvěř, přikrmují ji podle ročního období, aby nestrádala, zachraňují mláďata v době jarních senosečí. Reguluji stavy zvěře, loví zvěř přemnoženou, slabou, nemocnou, přestárlou.

I v rovině kulturně-společenské je myslivost přínosem. Myslivecké motivy jsou u nás vidět v kapličkách, altánech, hradech a zámcích. Myslivost zanechala stopy v architektuře, malířství, literatuře i hudbě. Různé myslivecké plesy, zábavy, přednášky dětem, svody a zkoušky loveckých psů jsou součástí kultury českého venkova. Popřejme tedy naší krásné české myslivosti, aby i v tomto moderním a rychlé se měnícím světě obhájila svou roli a měla i nadále ve společnosti své důstojné místo.

Myslivosti Zdar!

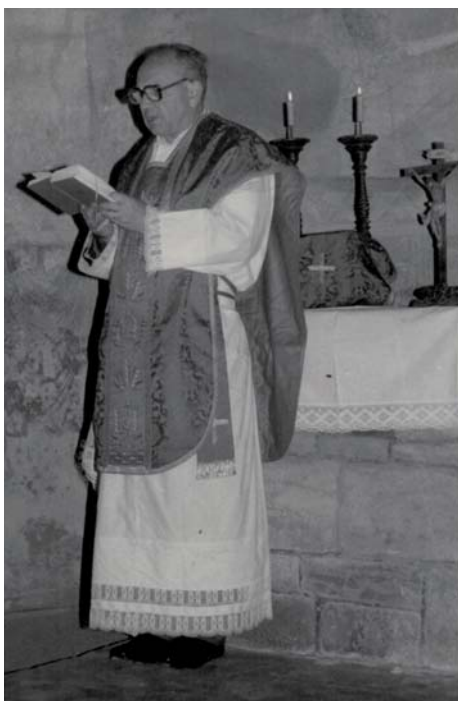
kolektiv MS Kaliště Turkovice

Co vytváří smysluplný a bohatý život?

Odpověď je jednoduchá a překvapující: dobré mezilidské vztahy v rodině, se sousedy, spolupracovníky, členství v různých zájmových skupinách a podobně. Nejsou to geny, IQ, peníze, nebo majetek, co má největší vliv na šťastný život člověka, ale mezilidské vztahy, které si vybuodoval. Takoví lidé prožívají delší, kvalitnější a šťastnější život. Mají lepší paměť, krevní oběh, netrpí depresemi a úzkostnými stavy a jejich imunita vykazuje větší odolnost. Jsme formováni stykem s lidmi více než kterýmkoliv jiný biologický druh.

Toto poznání je dnes daleko víc aktuální než kdykoliv předtím. Proč? Dnešek je věk samoty. Osamělost, samota a sociální izolace, nás dělají více zranitelnými tělesně i duševně: „Jsem ostrov v rozbouřeném moři, trosečník plující na stéblech naděje. Sám. A kolem tisíce jiných s batůžkem starostí. Každý si je vším, každý sám,“ to je citace z textu, který jsem publikoval v roce 1980. Člověk by neměl být osamělý a neměl by trpět samotou, i když občasná samota je prospěšná jako prostor pro bilancování minulého a projektování budoucího. Jaké jsou cesty k nápravě a kdo nás jimi povede? Hledejme aktivní a statečné lidi, kteří aurou své osobnosti budoují sítě mezilidských vztahů a neokázalou laskavostí přitahují všechny věkové skupiny. Byli a jsou, ale zná je jen blízké okolí. Společnost je přehlídí a upozaduje. Nepíše se o nich knihy, netočí filmy a nevědí o nich děti ve školách. Ve své skromnosti více dávají, než dostávají, mnohdy jsou ve stínu jiných, ale svou dlouholetou, nenápadnou a vysoce kultivovanou službou dokážou ve svém okolí blahodárně oslovit a ovlivnit celé generace. Málo si vážíme statečnosti a činorodosti těch bezejmenných, neznámých a neviditelných a patláme se v prohrách a bulvárních nicotnostech. Jedním z těch, kteří svojí dlouholetou nenápadnou a vysoce kultivovanou službou dokázali blahodárně ovlivnit celé generace farníků, je páter Heřman Keymar (1920–2003), ondřejovský farář, který prošel celami věznic, společenstvím dělníků, několika farnostmi, až nakonec v červnu 1967 nastoupil na vesnickou faru v Ondřejově a setrval tam 20 let. Teologii vystudoval v Římě, kde byl 17. března 1945 vysvěcen na kněze. První působišť měl v Poříčí nad Sázavou, kde sloužil jako kaplan. Jeho posázavské působení ale brzy skončilo, byl přeložen do západočeského pohraničí a pak do vesnice Luka na Karlovarsku. Brzy se jeho jméno objevuje v policejním hlášení s tímto závěrem: „Heřman Keymar je nepřítel komunismu a zřejmě chce uprchnout za hranice.“ (Jeho bratr žil v emigraci). Přitížilo mu, že vedl děti k náboženství a neanga-

žoval se při zakládání JZD. Tento přístup byl hodnocený jen jako pobuřování, a nikoliv vlastizrada, proto byl odsouzen jen na osm měsíců, a ne na osm let. Po vykonání trestu se páter Heřman vrátil do Prahy a pracoval jako dělník v národním podniku Konstruktiva, kde získal výuční list zedníka. V druhé polovině šedesátých let, v atmosféře blížícího se „Pražského jara“, mu byl udělen státní souhlas k výkonu kněžské služby v Ondřejově, městečku nedaleko Prahy. Odsud spravoval farnost v Choceradech a Stříbrné Skalici, pět kostelů a dvě farní budovy. V novém působišti se snažil seznámit co nejrychleji především s lidmi, jejichž mentalita byla na rozdíl od městského člověka více konzervativní. Páter Heřman se snažil přiblížit všem. S farníky, ale i s některými vědeckými pracovníky místní hvězdárny se radil, jak má oslovit například členy JZD. Známy astrofyzik Jiří Grygar řekl, že p. Heřman patřil k jeho nejbližším přátelům v době, kdy pouhá návštěva bohoslužeb byla považována za urážku majestátu Akademie věd. Otec Heřman, takové oslovení si přál, věděl, že obnova farnosti

a seznámení se s novým prostředím musí začít u dětí a mládeže. S kostelníkem obcházeli věřící rodiče a vyzýval je, aby přihlásili děti na výuku náboženství. Přihlásilo se jich sedmáct, nejvíce v celém okrese Praha-východ, a ředitel školy souhlasil s vyučováním náboženství ve školní budově, čímž získal Ondřejov pověst obce se zvýšenou religiozitou. Kromě Ondřejova se náboženství začalo vyučovat i v Choceradech. Blanka Vildová Barešová vzpomíná na hodiny výuky náboženství, které p. Heřman vyučoval pro lepší zapamatování na pozadí biblických příběhů. „Po hodině nás páter Heřman odvezl domů do vzdáleného Vestce a po cestě nám vyprávěl historky ze studií nebo anekdoty,“ vzpomíná paní Blanka. V Choceradech se zasloužil o záchranu farní budovy, měla být zdemolována, aby neprekážela výstavbě nové školy. Otec Heřman na základě odborných expertíz faru zachránil a dnes je ve vlastnictví obce Chocerady. Žáci, kteří končili povinnou školní docházku, odcházeli studovat a otec Heřman hledal cesty, jak tuto mládež nadále spojit. Ve své snaze byl důsledný až neústupný. Společného slavení Silvestra na ondřejovské faře, prací na opravě kostela nebo fary se zúčastňovali nejen místní, ale i mládež přespolní. Lidé se seznamovali, dokonce uzavírali sňatky, a otec Heřman křtil i děti těchto rodičů. Do výčtu aktivit otce Heřmana nelze opomenout Příchovice, tehdejší zapadlou vesnici v Jizerských horách, kam byl za trest přeložen mladý kněz Mirek Šimáček v roce 1979. Opuštěná farnost se začala měnit návštěvami jeho stejně starých, nebo o něco mladších přátel. Návštěvníků postupně přibývalo, přicházeli na toto místo po stovkách, aby prožívali sílu společné víry, která překonala nepohodlí, nebezpečí policejní kontroly a případné postihy ve škole i jinde. Otec Heřman rychle pochopil význam Příchovic, které nazýval „duchovním sanatoriem“ pro mladé. Často vozil do Jizerek i své mladé farníky, aby zakusili atmosféru Příchovické fary a někdy tam s nimi i setrval. Praxe života, utvářená spiritualitou, položila základ

duchovní péče o mládež v celé České republice a páter Keymar se stal externím spolupracovníkem nově založené Sekce pro mládež při biskupské konferenci. Jako dík za jeho práci s mládeží ho Sekce přizvala na pouť do Svaté země. Papežská rada pro laiky rovněž ocenila jeho práci s mládeží v Čechách a jako projev uznání navrhl, aby byl jeden z věřících, formovaný „příchovickou školou“, jmenován do Papežské rady, důležitého vatikánského orgánu. Stal se jím Jan Zicha z Ondřejova, člen skupiny otce Heřmana, a stal se členem Papežské rady pro laiky na pětileté období.

Většinu svého života v pastoraci prožil otec Heřman jako obyčejný venkovský farář, ale svým založením byl spíše intelektuál. Měl široké znalosti z teologie, filozofie, zajímal se o přírodní vědy a přečetl mnohá díla české a světové literatury. Promítalo se to do jeho nedělních promluv a pěstoval si tím svoji „osobní farnost“. Část svého intelektuálního potenciálu věnoval překladům duchovní literatury a jeho překlady vycházely jako samizdaty pro potřeby Hnutí fokoláre, které v 80. letech vyvíjelo aktivitu i v Čechách. Členové hnutí, zejména mladší, si tím doplňovali své neúplné náboženské vzdělání. Po příchodu do Ondřejova nebyl otec Heřman

zdráv. Trpěl těžko zjistitelným nervovým neduhem, kvůli němuž nemohl držet hlavu rovně, ale musel ji vytáčet na stranu. Potřeboval pomoc v domácnosti i kvůli péči o matku, kterou si vzal k sobě. Pečovatelkou mu byla paní Ludmila Kuříková, rodačka ze Studénky v Krkonoších. Navštívila otce Keymara a zůstala u něj 34 let až do jeho smrti. Obec ji přijala za svou a dala jí jméno „Liduška z fary“. Náplní její služby ale nebylo jen vaření a úklid, pečovala také o ženy ve farnosti v situacích, které jsou někdy pro kněze delikátní.

I v osmdesátce byl zdravotní stav p. Keymara celkem dobrý, byl ve skvělé duševní kondici. Více ho bolela nejednota v některých rodinách jeho dřívějších svěřenců nebo jejich rozpad. Asi o dva roky později si začal stěžovat, že přestává vidět a byl ustanoven jiný administrátor farnosti, ale otec Heřman zůstal na faře jako výpomocný duchovní. Příčinou postupné ztráty zraku byl nádor na mozkou a p. Heřman byl převezen k léčbě u sester Boromejek v pražské nemocnici Pod Petřínem. Rozsah patologických změn na mozku byl neléčitelný a pacienta převezli na faru do Karlína. Ještě den před svou smrtí sloužil vleže mši svatou, při níž se v promluvě loučil slovy z evangelia sv. Matouše: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě.“ Poslední noc na tomto světě byl p. Heřman už v kómatu ve společenství svých blízkých, kněží a Lidušky Kuříkové. To ona ho doprovodila na onen svět. Když se znenadání velmi rozkašlal, Liduška ve velkém klidu řekla: „To už je konec.“ Nadzvedla mu hlavu, aby se nedusil, a on v klidu dodýchal v neděli 9. března 2003. Jeho pozemský „zasloužený odpočinek“ se proměnil v „odpočinutí věčné“.

Krátce před smrtí vzdal hold otec Heřman Lidušce slovy: „Kdybyste tu nebyla vy, nemohl bych dělat to, co jsem dělal.“

Michal Giboda

Do Ondřejova už i jinak, než jen po silnici!

Když se před nějakou dobou objevila možnost, že po poli mezi Turkovicemi a Ondřejovem by mohla nad kanalizací vzniknout cesta, měl jsem z toho radost. Začátkem roku jsme pak s kamarádem připravili plán, jak by cesta mohla vzniknout a co by bylo potřeba. Vzhledem k dalším investicím, které obec má, jsme hledali co nejlevnější variantu a také takovou variantu, aby cesta byla v provozu ještě letos.

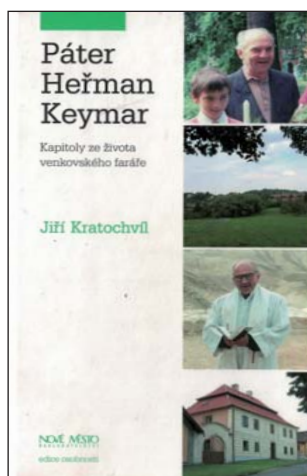
Naši vizi jsme se zástupci z obce probrali a domluvili jsme postup, kdy obec zajistila výrobu a montáž branek a zajištění kůlů. My jsme zařídili zapůjčení techniky a v první fázi jsme cestu vyčistili od kamenů a vytyčili jsme místa, kde budou sloupy lemující cestu.

Zanedlouho po našich pracích obec zařídila zabetonování branek, které vedou skrze ohradu s ovci. Tím jsme měli vše připravené na druhou, závěrečnou fázi.

V druhé fázi jsme oslovili občany Turkovic, zda chtějí s cestou pomoci. Přišlo jich právě tolik, kolik bylo potřeba, a mohli jsme tak vyvrát díry, zatlouct kolíky a přepojit elektrický ohradník tak, aby se dalo brankami procházet. Tím, že bylo více lidí, tak jsme se pustili i do nátěru barevných vršků kůlů ve stylu, který je zde v Ladově kraji známý. Nakonec jsme vzali sekačky a prošli jsme se s nimi po cestě... Už nic nebrání tomu, aby se cesta mohla používat. Přijďte to zkusit (vzhledem k části povrchu zatím ideálně za suchého počasí) a užijte si ten klid. Pokud se vydáte na cestu s vaším pejskem, respektujte, prosím, to, že ho při průchodu ohradou s ovci musíte mít na vodítku. Závěrem děkuji všem, kteří se na projektu cesty podíleli. Zejména obci Ondřejov za značnou podporu celé akce. Kamarádům, kteří na nápadu i realizaci také pracovali. A v neposlední řadě i těm, kteří přišli na výzvu Osadního výboru Turkovice a pomohli nám cestu dokončit.

Milan Zach, Turkovice

Rozhovor s Janem Kölblem o ondřejevském fotbale

Ráda bych dnes čtenáře seznámila s historií fotbalu v Ondřejově. Jistě mnoho sportovních příznivců ocení zajímavý rozhovor s člověkem přímo povoláním, a to Janem Kölblem. Sama pocházím z fotbalové rodiny, znám z dětství mnohá fotbalová hřiště, akorát nikdy nepoznám ofsajd. Ale od toho tady jsou povolanejší. Jinak z vlastní zkušenosti vím, že pokud se kluk zamiluje do fotbalu, tak je to vášeň na celý život. A když už se tak stane, tak i ve starším muži zůstane kousek kluka, a to je krásné...

Narodil jste se v Ondřejově?

JK: Jsem hrdý na to, že jsem se narodil přímo v Ondřejově, v domě č.p. 10 a ne v porodnici. Je to dům na náměstí, přímo proti škole.

Jak jste se dostal ke sportu?

JK: Lásku a zápal pro fotbal jsem zdědil po svém tátovi. Byl nejen dobrý hráč, ale také vášnivý slávista. Můj první fotbalový míč (ještě se šněrováním) jsem dostal v osmi letech pod stromček, byl to můj nejhezčí dárek, na který dodnes vzpomínám. Hrát fotbal jsme se s kamarády učili sami. Hráli jsme, kde se dalo. U pomníku padlých z první světové války, ale odtud nás vyháněl ředitel školy Oldřich Novák. Tak jsme se přesunuli na plácek ke kostelu, kde teď stojí vánoční strom, a pokračovali jsme v litém boji. Ten však také netrval dlouho, z tohoto místa nás zase vyháněl náš učitel Stanislav Lada, který bydlel na náměstí v domě č.p. 54. Naším prvním trenérem byl „bratr“ Doubrava, bývalý voják, který sloužil na Slovensku a zde také hrál vyšší fotbalové soutěže. Po návratu do Čech bydlel v Ondřejově a začal nás učit fotbalovým fíglům. Hrál sice v polobotkách, ale zpracovat míč uměl perfektně. Organizovaně jsem začal hrát fotbal od 10 let. Takže ve fotbalovém prostředí se pohybuji již 66 let. K mistrovským zápasům jsme jezdili, jak to šlo. Většinou na kole a kdo neměl kolo, tak toho vzal kamarád na rám.

Jak probíhaly tréninky?

JK: Trénink jsme měli vždy v sobotu odpoledne, protože dopoledne ještě byla škola. Přes týden jsme hráli fotbal podle svého. Hráli se okýnka, Čechy–Morava, oblíbená hra byla „na beky“ a samozřejmě milovaný fotbálek. Do žákovského družstva jsem se dostal zajímavým způsobem. Byl jsem v páté třídě a měl jsem donést do osmičky třídní knihu. Tam zrovna probíhala hádka, kdo je lepší, zda Sparta nebo Slavie. Protože moji kamarádi Pavel Šebl a Honza Fiala byli a dodnes jsou slávisté, postavil jsem se také jako slávista na jejich stranu. A to přispělo k tomu, že jsem se stal členem žákovské jedenáctky. Byla to nádhera. Dodnes si pamatuji, že v brance chytal Honza Novotný zvaný „Dobys“. Bydlel v Turkovické ulici. Dalším brankářem byl Pepík Čech. Pravého beka kopal Honza Novotný z č.p. 12 zvaný „Bártík“. Stopera hrál Honza Sadílek zvaný „Niněra“, ten bydlí v Choceradské ulici. Já jsem kopal levého beka. Dalšími mými spoluhráči byli Pavel Šebl, Franta Lán, Franta Strnad, Honza Fiala, Láda Zámyslický, Vašek Veselý a Karel Pinker. Všichni tito hráči fotbal uměli, tvrdili muziku a hráli výborně. Když odešli ze základní školy, jejich místa zaujali moji vrstevníci: Franta Krucký, Ladislav Tesařík, Jaroslav Kratochvíl, Emil Kubizňák, Pepík Frinta, Franta Čihák, Běda Pešek, Pepík Pekar, Jindra Škabroud a Honza Povolný ze Zvánovic. Naší alma mater byla „Medřická louka“. Dnes je tam zdravotní středisko a mateřská škola. Dříve tam byl volejbalový kurt a nad ním byla louka, kde jsme „váleli“ fotbal. Občas se ale stalo, že nám míč zaletěl do zahrady pana Medřického. Ten nám balon zabavil a horko těžko jsme ho dostávali zpět,

až jeho syn Pepík nám ho tajně vrátil, i když se vystavoval riziku, že bude potrestán.

Kde jste měli zázemí, kabiny?

JK: Fotbalové kabiny jsme měli třeba v hospodě „U Kyclerů“, pak v domě, kde dnes bydlí Vilda Bienert, nebo v hasičárně. Teprve s otevřením nového hřiště v roce 1974 jsme získali svoje kabiny. A kde jsme se myli? Kde se dalo! S podzimními plískanicemi, kdy „staré hřiště“ bylo rozběhané, to byl opravdu zážitek. Pumpa u Kampelčiky nám však posloužila, my ze sebe dostali bláto a mohli vyrazit mezi lidi.

Jak jste pokračovali s fotbalem po odchodu ze základní školy?

JK: Tehdejší šéf ondřejevského fotbalu Jaroslav Kycler si velice dobře uvědomoval, že bez mládeže nemůže ondřejevský fotbal existovat. Společně s mým otcem sehnali nadšené a obětavé funkcionáře, jakými byli Václav Vycpálek, František Janoušek, Jaroslav Kuchař, Josef Zdvihal, Miloslav Tlamicha, Jaroslav Vávra (zvaný Vytlačil), Antonín Vycpálek. Ve výboru pracoval František Havránek, který trénoval „B“ mužstvo, ale také jezdil s autobusem, který jsme používali pro naše fotbalové zájezdy k mistrovským zápasům. Později se zapojil i František Dvořák. Z těchto funkcionářů se vytvořili vedoucí mužstva a trenéři žáků, dorostu, „A“ mužstva a později i „B“ mužstva. Všichni kluci, které jsem výše jmenoval, začali hrát za dorost, a ještě k nám přibyl Jarda Znamenáček, Sláva Křivánek a Vladimír Zámyslický.

Co byste řekl o Slavii, o které jste se zmínil, když jste prohlíželi fotografie?

JK: Vezmu to trochu ze široka. Až do roku 1974 jsme hráli fotbal na starém hřišti. To hřiště bylo malé, jílovité, a kde byla tráva, tam byly drny. U hořejší brány byl silný pramen, takže se někdy stalo, že

Hodnocení olympiády u Kyclerů

Slavie

tam hráč zapadl do bláta a přišel často i o kopačku. Síť, praporky, míče, to vše se muselo nosit z městečka. Teprve později nám Astronomický ústav umožnil využít bytové prostory u hřiště, takže doprava sítě atd. odpadla. Stále jsme věřili, že se nového hřiště dočkáme. Původně bylo hřiště plánované v místě, kde jsou pozemky za školní zahradou. Z toho však sešlo, pro nesouhlas majitelů pozemků. Místo, kde je nové hřiště, bylo tehdy církevní, souhlas s výstavbou jsme ale získali. Za to můžeme poděkovat Františku Dvořákovi, který stavbu zajišťoval a JUDr. Josefu Lanzendörferovi, který zajistil v roce 1990 bezúplatný převod do našeho vlastnictví. Se stavbou hřiště se začalo v roce 1971 a stavba byla dokončena v roce 1974. Slavnostní otevření nového hřiště bylo zahájeno zápasem Ondřejov „A“ versus Stará garda Slavie. Předzápas byl Ondřejov „B“ proti Hrusicím. Předtím proběhla slavnostní schůze na sokolovně „U Vávrů“, odměnění byli nejlepší brigádníci, kteří se na výstavbě hřiště podíleli, a pak jsme šli velkým průvodem na hřbitov položit kytice k hrobům zakladatelů ondřejovského fotbalu. Výše zmiňovaný zápas jsme vyhráli 5:2, což pro hráče Slavie bylo překvapení.

Jaké úspěchy jste si zapsali do dějin ondřejovského fotbalu?

JK: Vyhráli jsme okresní přebor a postoupili do pražské 1.B třídy. 1.B třídy jsme hráli 6 let. Byly to krásné fotbalové zážitky a já měl tu čest hrát s vynikajícími fotbalisty, jakými byl Josef Lanzendörfer, Jaroslav Rychlík, Láda Vrátil, Petr Suda, Miroslav Tesařík, Pavel Senft, Karel Ježdík, Josef Vávra zv. Garrincha. Kvůli těžkému úrazu kolena s fotbalem musel skončit Jirka Kroupa. Dále jsem hrál s bratry Zdvihalovými, Honzou Procházkou, Martinem Novotným, Jirkou Pekarem, Václavem Šálou, Jardou Vycpálkem, Karlem Dvořákem, Milanem Malým, Pepou Fulínem, Mílou Tlamichou atd. Jestli jsem na někoho zapomněl, tak se omlouvám. Musím však ještě zmínit Milana Witze. Vynikající hráč, který by se pro fotbal rozdal. K postupu se váže zajímavý příběh. Mirek Sejk, který jezdil jako řidič u ASÚ AV ČR Ondřejov, byl také výborným harmonikářem, krom toho také kronikářem. A on při příležitosti postupu do 1.B třídy složil hymnu, která se dosud hraje a zpívá:

*Ondřejovští fotbalisti taky někdy vyhraju,
ty, když chtějí, tak umějí hrát výbornou kopanou.
Brankář, to je naše chloubka, ale někdy zaváhá,
tomu potom obecenstvo pěkně od plic nadává.
Obrana je jako skála, vše se o ní rozbije,
záleží však kolik piva, před zápasem vypije.
Hráči středu, rychlí chlapi, samá jemná technika,
někdy se však ale stane, že jim soupeř uniká.
Útok, to jsou kanonýři, ze kterých má soupeř strach,*

*jen jim nesmí před zápasem zvlhnout ostrý střelný prach.
Mužstvo má tak sílu tanku, který všechno rozbije,
ale někdy trefit branku, trvá celé neděle.*

*Naší velkou bolestí je kopat vzácnou penaltu,
buď to brankář lehce chytne, nebo to kopnem do autu.
Když to mužstvu vůbec nejde, diváci si zabouří,
potom trenér Jarda Kycler moc cigaret vykouří.
Když to soupeř ostře hraje, když nám kosti zachrastí,
pak to Kalaš všechno spraví obvazem a náplastí.
I když máme dost starostí s každou novou soutěží,
důležité pro všechny je, ať nám parta vydrží.*

Hymna se zpívala tak, že hráči, na které se patřičná sloka hodila, povstali (většinou až na stůl) a zazpívali ji. Pak si púllitrem tukli a jelo se dál. Při poslední sloce povstali všichni a sborově ji dozpívali. S písničkou jsme měli veliký úspěch jak doma, tak v cizině. Záviděli nám ji ve Švýcarsku, Dánsku, Německu, Rakousku i v Anglii. Tam všude ondřejovský fotbal zavítal a zanechal příznivý dojem.

Trénoval jste žáky? A jaký další vývoj měl váš vztah k fotbalu?

JK: Ještě když jsem aktivně hrál, tak jsem trénoval žáky, dorost i „A“ mužstvo. Když jsem v 47 letech přestal hrát fotbal (okresní přebor), nemohl jsem se jen tak s fotbalem rozloučit. Začal jsem tedy opět běhat po hřišti jako rozhodčí, bylo to dost krušné, těch nadávek... Ale přežil jsem. Potom jsem byl ve funkci předsedy fotbalového oddílu a v současné době jsem předsedou Sokola. Jsem moc rád, že mám v rodině fotbalové následovníky, starší syn Honza (46 let) ještě hraje za Ondřejov, mladší Petr (44 let) trénuje a občas také ještě hraje a hlavně 3 moji vnuci jsou také zapálení pro fotbal. Dva sice hrají za Hrusice, ale to nějak skousnu, mladší Péťa je „ondřejovák“.

Nové hřiště

Byli jste zajímaví hráči, parta, mnozí z vás již nežijí, mohli byste se zmínit, na co rád vzpomínáte?

JK: V našich fotbalových týmech bylo hodně obětavých a nezapomenutelných hráčů. Vzpomenu alespoň některé z nich. Petr Vodráhnek výborný hráč, skvělý, obětavý kamarád, pro Sokol a fotbal by se rozdal, zemřel tragicky v 45 letech při opravě sokolského autobusu. František Krutský, vynikající hráč, obětavý, pracovitý, nevynechal jedinou brigádu. Láda Tesařík, vynikající hráč, ačkoli toho času „hrusičák“, na Ondřejov nedá dopustit. Fenomenální brankář Pepa Lanzendörfer, který ještě v pokročilém věku dokázal vrhnout robinsonádu, že všichni zírali. A mnoho a mnoho dalších. Nelze nezpomenout dlouholetou předsedkyni Sokola paní Jaro-

slavu Vodrhánkovou, která byla velkou fanynkou ondřejovského fotbalu, a přičinila se o to, že původně malé kabiny byly přestavěny do nynější podoby. Do vysokého věku nevynechala žádný náš zápas.

A jak vidíte současný fotbal v Ondřejově?

JK: Jsem moc rád, že ondřejovský fotbal je i v současné době úspěšný. Je o něj stále velký zájem, na tréninky chodí hodně dětí. Díky obětavým trenérům (Petr Kölbl, David Kvapil, Boris Neciuk, Láda Kratochvíl, Aleš Podrazil, Tomáš Kratochvíl, Jan Kvapil a další) fotbal v Ondřejově nepadne a věřím, že se dočkáme ještě krásných zážitků.

Na hřišti (1996–1997)

Jaké bude mít letos fotbal výročí?

JK: Letos slaví ondřejovský fotbal 90 let od svého založení.

Budete pořádat nějakou oslavu?

JK: Ano, fotbalový výbor něco plánuje, ale finanční situace se mění. V roce 1974 chtěla SG Slavie asi 4 000 Kč, dnes chtějí 50 000 Kč. Oslavy budou skromnější. Letos jsme měli velká vydání: 460 tisíc jsme dali za novou střechu na kabinách, 160 tisíc za novou betonovou nádrž, 100 tisíc za úpravu fotbalového hřiště. Když k tomu připočteme další drobná vydání, dostaneme se na 800 tisíc. A to už jsou pro nás velké peníze, takže musíme začít šetřit. Náš fotbalový oddíl má však stále hodně příznivců a fandů. Třeba se najde i nějaký, třeba drobný sponzorský dárek. Vždyť 90leté výročí ondřejovského fotbalu za to určitě stojí. Ještě je nutno zmínit, že díky grantu KÚ Středočeského kraje máme na našem hřišti vybudované automatické zavlažování. Máme vlastní zdroj vody a já jsem pyšný, že se nám tato věc podařila vybudovat a uvést do chodu.

Na náměstí

ZAJÍMAVÉ MILNÍKY Z HISTORIE FOTBALU:

- Klub založili v roce 1933 Jindřich Vomáčka, Josef Trojánek, Václav Vávra. Klub měl 30 členů. Mohl být tedy zapsán, protože splnil povinné stanovy.
- Členové platili měsíční příspěvky 1 Kč.
- Nebylo hřiště, fotbal hráli v jízdárně i jiných prostorách (pozemky pod Mandou, na Křížku, na Horce).
- Branky byly přenosné, zhotovené z lesních výřezů.
- Dres si kupoval každý hráč sám.
- V roce 1933 bylo sehráno 17 fotbalových utkání. V Ondřejově pouze 4. Po žních, kdy bylo posekané pole, které bylo využito jako hrací plocha. **Od vzniku fotbalového klubu se členové nevěnovali pouze fotbalu, ale zapojovali se i do veřejného života.**
- 1933 byl uspořádán první sportovní den.
- 1934 byl uspořádán první maškarní ples v Sokolovně u Vávrů.
- Přibližně v roce 1936 bylo otevřeno vlastní hřiště pod hvězdárnou u lesa. Po přidělení pozemku museli fotbalisté bez jakékoli mechanizace vykácet stromy, vykopat pařezy a upravit hrací plochu.
- Slavnostní otevření hřiště bylo zahájeno utkáním s fotbalovým týmem z Vršovic.
- V dalších letech pokračoval vzestup ondřejovského fotbalu.
- Za druhé světové války zákaz Sokola naopak vedl k nárůstu členské základny.
- 1941 vyhlášení výjimečného stavu.
- 1942 nucené odhlášení ondřejovského klubu ze soutěže.
- 1944 zrušení celé soutěže.
- Po roce 1945 první zlatá éra pod vedením doktora Bumby. V tomto období se na rozkvetu fotbalu podíleli: Jan, Josef a Jaroslav Kalendové, Jan Šebl (optik), Jan Šebl (řezník), Josef Vávra (hostinský), Jaroslav Vávra, Jan Kölbl, Jaroslav Junek, Miloslav Tlamicha, Jaroslav Dynybyl, Ladislav Šebl, Jaroslav Šenych a další.
- 1949 sloučení tělovýchovy v obci a sportovního klubu se Sokolem pod hlavičkou Tělovýchovné jednoty Sokol.
- 1964 První ročník turnaje „O pohár Astronomického ústavu“ (poslední byl v roce 1988).
- 1970 zahájena výstavba nového hřiště.
- 1974 slavnostní otevření nového hřiště.
- 1990 dokončena přístavba kabin na hřišti.

Staré hřiště

Přípravka

KRÁTKÝ DODATEK O FOTBALE S TRENÉREM STARŠÍCH ŽÁKŮ, BORISEM NECIUKEM, BEZPROSTŘEDNĚ PO ZÁPASE STARŠÍCH ŽÁKŮ ONDŘEJOV S VELKÝMI POPOVICEMI.

Jaké máte bezprostřední pocity po zápase a co byste nám řekli o trénování žáků?

BN: Děkuji za otázku, je vidět, že se kluci postupem času zdokonalují, učí se, nejen hře, ale i jiným dovednostem, jako je společně vyhrávat nebo prohrávat. Dneska jsme vyhráli, měli jsme více štěstíčka, jak se říká, ale jinak kluci udělali velké pokroky. Táhnou to s nimi šestý rok. Mám velkou radost, když vidím, jak se zlepšují a jsem nadšený z toho, že mnozí se posunují dopředu nejen fotbalově, ale i v jiných oblastech. Mým cílem je, aby drželi pospolu, táhli za jeden provaz, aby byli parta a stali se lepšími lidmi. Tady nejde podporovat individualismus, ale kreativitu ano, udělají jednu klíčku, dvě, o tom je přípravka. Aby se nebáli hrát, ale je to hlavně o kolektivu a socializaci, aby nezůstávali doma, chodili ven, měli pohyb a sportovali. Máme hezké hřiště. Tady je potřeba za celý oddíl říct, že se Petr Kölbl pěkně stará o hřiště. Máme umělou závlahu, perfektní podmínky pro trénink, pro hraní zápasů. Hřiště se pravidelně udržuje, takže velké díky za dobré zázemí a podmínky, bez kterých bychom fotbal dělat nemohli.

Romana Brilová

Mladší žáci

Starší žáci

Opět se mi povedlo získat další dílek z historie Ondřejova. Věřím, že čtenářům náš rozhovor pomohl nahlédnout pod pokličku historie a současnosti ondřejovského fotbalu, stejně jako mně. Dnes si už nedovedeme představit, jak moc náročné muselo být, když fotbalisté měli k dispozici staré hřiště pod hvězdárnou, místo si museli velmi tvrdě odpracovat. Nyní je to místo, kde se pořádají zajímavé akce, je využito ke společnému setkávání spoluobčanů, ať už je to při akcích, jako je pálení čarodějnic, Dětský den, Výstava drobného zvířectva, či tréninky ZKO nebo agility. Bylo by fajn si vzpomenout, že staré hřiště je dílem našich předků, kteří se zasadili o rozvoj místního fotbalu a dalších tradičních akcí, které se v Ondřejově pořádají do dnešních dnů. Alespoň svou vzpomínkou jim vyjádřeme úctu. Neboť to, co pro nás udělali, probíhalo v časech velmi těžkých, meziválečných a poválečných. A nikde není psáno, že těžké časy nemohou nastat. Proto při sobě stůjme a společně se setkáváme, abychom dokázali pevnost občanské společnosti. Neuzavíráme se v našich domech. Potkávejme se. Nikdy nevíme, kdy se budeme vzájemně potřebovat.

Děkuji Janu Köblvi za milé povídání a podklady o ondřejovském fotbale.

ONDŘEJOVSKÉ SLAVNOSTI 2023

OBEC ONDŘEJOV SRDEČNĚ ZVE VŠECHNY SOUSEDY A SPOLUOBYČANY DNE

24. ČERVNA 2023 NA NÁMĚSTÍ OD 14⁰⁰ HOD.

BOHATÝ PROGRAM OD 14⁰⁰

- HUDBA
 - OBČERSTVENÍ
 - POZOROVÁNÍ OBLOHY
A PREZENTACE ONDŘEJOVSKÉ HVĚZDÁRNY
 - VE ŠKOLE VERNISÁŽ PRACÍ ŽÁKŮ
 - VYSTOUPENÍ MÍSTNÍCH SPORTOVNÍCH ODDĚLŮ
 - VYSTOUPENÍ SOUBORŮ BALETU A TANCE
 - VYSTOUPENÍ ŽÁKŮ ZÁKLADNÍ ŠKOLY
 - VYSTOUPENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLKY
 - ZÁBAVA S HARMONIKOU
 - HUDEBNÍ POHÁDKA DUA CRICKET AND SNAIL
- A DALŠÍ PROGRAMY PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

VEČER OD 19⁰⁰

- KONCERT IVANA HLASE

Střípky od hasičů z Turkovic

OKÉNKO Z ČINNOSTI MLÁDEŽE

Během zimních měsíců se děti z turkovickeho hasičského kroužku pilně připravovaly v tělocvičně SKC. Zúčastnily se celé řady halových soutěží, kde měřily své síly s nejlepšími družstvy z celé republiky. Všichni se dokázali o krok zlepšit, a tak není divu, že padal jeden osobní rekord za druhým – a to jak v individuálních disciplínách – běhu na 60 m, resp. na 100 m překážek, tak i ve štafetě 4x 60 m přes překážky. Zima si však se svým odchodem ze scény dala trochu na čas, dlouho jsme museli čekat na příznivé počasí, abychom mohli vyběhnout z tělocvičny ven a začít jarní přípravu na dětské hasičské soutěže ve venkovním prostředí. Oblíbené pořekadlo „přijít může, odejít musí“ nakonec i letos pro zimu platilo, a tak jsme po Velikonocích konečně mohli začít trénovat požární útoky s vodou. Pro děti jsme připravili hned 4 celodenní soustředění a další tréninky probíhaly 2x týdně. Hledali jsme optimální složení na každou disciplínu a připravovali děti na okresní kolo hry Plamen, kde jich absolvují hned 5 v jednom závodě. Aby se dětem lépe trénovalo, opravili jsme staré překážky a k tomu vyrobili také dvě nové. Tím, že si vše vyrábíme sami, se nám daří zajišťovat pro děti ty nejlepší podmínky. Kdybychom měli všechno nakupovat, finančně bychom to nezvládli a mohli bychom tak zajistit pro děti pouze část potřebného vybavení pro trénink.

Sotva jsme vyběhli ven, čekaly na nás první soutěže pod širým nebem. Byly to 22. 4. požární útoky v Čelákovících, 29. 4. běh na 60 m překážek v Klučově, 6. 5. požární útoky ve Kšelicích, 7. 5. běh na 60 m a štafety ve Skutči. Formovali jsme sestavu a děti si měly možnost vyzkoušet a porovnat své dovednosti s ostatními. Výsledky z těchto soutěží nejsou podstatné, často jsme se měřili s výrazně lepšími soupeři a sbírali tak cenné zkušenosti. Brali jsme je jako přípravu a trénink na nejdůležitější akci sezony. Ta se odehrála o víkendu 13. a 14. května. Byla to pro všechny děti velká zkouška, ve které lépe obstálo družstvo mladších žáků. Z Čelákovic, kde proběhlo okresní kolo hry Plamen, přivezli krásné 3. místo. Dokázali dokonce ve dvou disciplínách zvítězit, a to ve štafetě dvojic a ve štafetě 4x 60 m. Starší žáci se statečně prali s nástrahami soutěže, dokázali se srovnat s těmi nejlepšími, ale na kolena je několikrát srazila drobná chyba. Bojovali ze všech sil, nakonec se jim podařilo získat 6. místo. Obě družstva dosáhla historického úspěchu, takto vysoko se v mládežnické kategorii této komplexní hry nikdy družstvo Turkovic neprobojovalo. Jsem přesvědčen, že tímto to zdaleka nekončí a že obě družstva v letošní sezoně o sobě ještě dají pořádně nahlas vědět. Potenciál mají obrovský a určitě ho dokážou využít. Aktuálně se připravujeme na další soutěže, v požárním útoku hned 3 naše

družstva běhají seriál Podlipanské ligy. Výzvou jsou zejména pro ty nejmenší závody dětského železného hasiče a pro ty větší potom postupové soutěže v běhu na 60 m překážek, kam jsme se v loňském roce probojovali až na Mistrovství ČR. Povede se to i letos? V létě máme v plánu příměstský tábor, a pokud podmínky dovolí, tak i celodenní výlet do Posázaví.

V poslední době jsme mezi sebou přivítali několik nováčků, kteří se dokázali rychle adaptovat a dnes jsou již platnými členy týmu. Pokud vás nebo vaše děti zaujal hasičský sport, můžete se k nám přidat. Ozvěte se trenérům na telefon 603 400 956, nebo na e-mail: hasici@hasiciturkovice.cz, kde získáte více informací.

PÁLENÍ ČARODĚJNIC

Ofilipojakubské noci v neděli 30. dubna 2023 po několikaleté odmlce, kterou si vyžádala koronavirová opatření, jsme se opět všichni sešli u tradičního pálení čarodějnic. Akce se v Turkovicích konala na stejném místě jako v posledních letech za hasičskou zbrojnicí. Kromě tradičního programu, tedy zapálení vatry, jsme připravili také doprovodný program. Pro děti bylo připraveno složení čarodějnické zkoušky. Na hřišti u zbrojnice jsme nainstalovali několik her, atrakcí a disciplín, které měly děti za úkol splnit. Se všemi nástrahami se jim nakonec podařilo vypořádat, a tak na závěr získaly diplom o absolvování, který jim zaručoval, že nebudou upáleni. Zatímco děti skládaly náročnou zkoušku, dospěláci využili chvíli volného času k sousedské debatě. Po chvíli všem vyhládklo, a tak nastal ten správný čas k opečení vuřtu a malému obcerstvení z hasičského stánku. Těsně před setměním se pak všichni dočkali toho, kvůli čemu se tu sešli – a sice zapálení vatry. Okolo desáté hodiny večerní, s tím, jak vatra začala pomalu uhasínat, se postupně návštěvníci začali rozcházet do svých domovů. Někteří však vydrželi až do časných ranních hodin. Letošní ročník se opravdu vydařil. Přišel rekordní počet návštěvníků, děti našly pro sebe vyžití a sousedé se po čase zase měli příležitost neformálně potkat. Děkuje, že jste přišli, a těšíme se na vás zase někdy příště!

OPRAVA A ÚDRŽBA

I když máme plné ruce práce s dokončením interiérů v novostavbě zbrojnice, musíme se také věnovat údržbě a opravám techniky. V provozu máme, až na jednu výjimku, techniku starou přes 30 let. Většinu oprav a údržby si děláme sami. Jen v letošním roce už jsme na technice odpracovali 180 hodin. Příprava na STK kromě běžné kontrolní činnosti znamená též seřízení brzd, přetěsnění úniků kapalin a odstranění všech ostatních zjištěných závad. Ve výbavě máme i několik motorových agregátů, a také na ty musíme pamatovat. Čas od času nás potká větší závada – tak třeba letos jsme opravovali chlazení a čerpadlo na motorové stříkačce, topení a ruční brzdu na Tatře a elektroinstalaci na dopravním automobilu VW.

Vlastními silami jsme do každého závažného automobilu navrhli a na 3D tiskárně vyrobili držák na tablet, který slouží k navigaci na místo zásahu a dnes už také k ovládání technologií na zbrojnici. Samozřejmostí pak byla i montáž a doladění chyb a nedostatků. Obdobně jsme postupovali při dokončení zástavby repasovaného vozíku pro PS 12, kde jsme si jednotlivé prvky vnitřní výbavy sami navrhovali a vyráběli. A aby toho nebylo málo, v současné době připravujeme k realizaci zásahovou zástavbu do dopravního automobilu VW.

Nejsou to však jen stroje, které potřebují svůj díl péče. Pravidelně kontrolujeme i ostatní prostředky – dýchací přístroje, osobní výstroj, technické prostředky a další výbavu. Tam, kde je nutná odborná revize, poptáváme ji u osvědčených specialistů v oboru. Jsme jeden z mála sborů, který má ve svých řadách technika, který umí ovládat přístroje, na kterých se dá provádět odborná kontrola právě u dýchací techniky.

VÝCVIK JEDNOTKY

Kdo je připraven, není překvapen. Proto **K**i v této náročné době, kdy většinu svého volného času trávíme dodělvkami na budově, jsme si vyčlenili hned jeden celý červnový víkend pro výcvik. Společně s mnichovickými kolegy odjedeme do Třeboně, kde se po celé 3 dny budeme věnovat praktickému nácviku činnosti u nejruznějších typů zásahů. Navíc, v březnu a dubnu jsme už absolvovali pravidelné školení velitelů a strojníků na stanici HZS Říčany. Tam jsme se s kolegy domluvili na podzimní měsíce, kdy bychom rádi absolvovali celodenní stáž přímo na jejich stanici.

KOLAUDACE NOVÉ HASIČÁRNY SE BLÍŽÍ

Od lednového předání novostavby budovy hasičské zbrojnice v Turkovicích už uplynuly 4 měsíce. Během této doby dodavatel odstraňoval závady a nedodělky a současně s tím členové SDH Turkovice pracovali na výrobě a montáži prvků interiéru a zařizovacích předmětů. Při těchto pracích jsme v letošním roce odpracovali bez nároku na odměnu přes 600 hodin. Doslova jsme tak pendlovali mezi truhlárnou a zbrojnicí a na nové hasičárně trávili více času než doma.

Sami jsme si navrhli podobu interiéru jednotlivých místností a za využití zkušeností našich členů – řemesníků v oboru – se pustili do výroby skříněk a ostatního nábytku. Využili jsme též nábytek ze staré zbrojnice, který však musel také projít našimi rukama. Bylo totiž potřeba upravit rozměry nábytku a zastavět ho do nových místností. Kuchyň a dílenský kout jsme realizovali za pomoci našeho partnera – firmy Oresi, kde se nám podařilo domluvit ceny opravdu přátelské, díky nimž jsme si mohli dovolit realizovat oba prostory velmi moderně, komplexně a maximálně efektivně. V tuto chvíli probíhá montáž zařizovacích předmětů a vše se již pomalu začíná blížit ke stěhování. Zatím novou hasičárnu využíváme jen jako garáž pro techniku. Potřebujeme mít stále ještě prostor pro dodělvky, a proto většinu věcí máme stále uskladněnou v dočasných prostorech.

V exteriéru by měly být práce dokončeny dodavatelem v nejbližší době. Na nás potom i tak zůstanou některé dokončovací

práce v okolí a dodělvky prací, které nebyly zahrnuty v projektu, jako např. instalace sirény, antén a dalších rozvodů interního rozhlasu či systémů pro vyhlašování poplachu.

Kolaudace stavby tedy doslova klepe na dveře. Na tomto místě bych chtěl poděkovat obci Ondřejov za realizaci rekonstrukce zbrojnice a starostovi obce Mgr. Vladimíru Zámyslickému za mnohdy nesnadná jednání se zhotovitelem a ostatními orgány na stavbě. Díky jeho osobní angažovanosti se podařilo projekt dotáhnout až do dnešní podoby.

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA NOVÉ ZBROJNICI V TURKOVICÍCH

V sobotu 26. srpna 2023 vás zveme na první nakouknutí veřejnosti do celého objektu nové hasičárny v Turkovicích. Připraven bude doprovodný program, hry pro děti a také malé občerstvení. Představí se také děti z našeho kroužku. Nudit se zkrátka nebudete, ať jste malí nebo velcí. Součástí Dne otevřených dveří bude také nábor dětí do hasičského kroužku. Chcete se podílet na činnosti Sboru nebo výjezdové jednotky a už nejste dítě? Není problém, i vám vysvětlíme a ukážeme, kde se můžete uplatnit. Už nyní se připravujeme na tuto událost, a proto letos z kapacitních důvodů přesuneme Den dětí, který jsme pro děti připravovali vždy na začátku června, na tento, pro nás velmi významný den.

Josef Brabec

VZNIK KRUHU PŘÁTEL HUDBY v Ondřejově aneb jak to bylo a kdo za to může?

V minulém čísle Ozvěň jsme se vrátili do dob dávno minulých a podkryli jsme něco z historie ondřejovského mlýna, domoviny Kruhu přátel hudby, který pravidelně pořádá koncerty klasické i mimo klasické hudby. Konají se zde však také setkání a debaty s cestovateli a prostor sálu je využíván také k dalším společenským akcím, jako je např. vítání občánků aj. Jak bylo uvedeno a jak je jistě všeobecně v povědomí, současnou podobu mlýna i způsob jeho využití má v dobrém slova smyslu na svědomí pan Jaroslav Ročák. Člověk nesmírně čínorodý, aktivní a v neposlední řadě také hudby znalý a hudbymilovný. Jaký je jeho vztah k hudbě konkrétněji a proč se před lety rozhodl věnovat svou energii založení spolku KPH?

Manželé Ročákoví

Pane Ročáku, prozradíte, v jakém prostředí jste vyrůstal a jakými výraznějšími mezníky je lemována vaše dosavadní životní cesta?

JR: Narodil jsem se v roce 1938 v Praze do rodiny právníka a středoškolské profesorky. Otec pracoval ve státní službě do roku 1952, kdy byl pro své politické názory propuštěn a pracoval u stavebních firem v Mostě. Rovněž mamince nebylo umožněno učit na středních školách. To mělo na nás, děti, přirozeně neblahý vliv a jen s potížemi se nám dařilo získat vyšší vzdělání. Po vyučení a středoškolském studiu elektrotechniky jsem po vojenské prezenční službě nastoupil v roce 1960 jako technik v severočeské energetice, kde jsem později mezi lety 1969 až 1975 studoval dálkově na Vysoké škole strojní a elektrotechnické v Plzni. Oženil jsem se a mám tři dcery. Po dvaceti letech práce v provozu přenosové soustavy jsem po rozchodu s první manželkou odešel v roce 1981 na Energoprojekt do Prahy, kde jsem pracoval jako vedoucí projektant v mém oboru až do roku 1992. Tehdy jsem se osamostatnil a založil vlastní malou a specializovanou projekční organizaci. V roce 1995 jsem se znovu oženil se svojí současnou ženou Zdeňkou, kterou jsem znal již od mládí. Máme tak dohromady šest dětí, nepřeborně vnoučata a já dva pravnuky. V roce 2004 jsem propustil poslední spolupracovníky a nadále pracoval přerušovaně na vybraných zakázkách, abych se mohl věnovat více svým zálibám, mezi něž patří vodní sporty na řekách, lyžování a jachting. Žijeme střídavě v Praze a v Ondřejově.

Jste otcem myšlenky a jedním z hlavních zakladatelů ondřejovského spolku KPH. S jakou vizí jste KPH zakládali a jak byste rád viděl jeho budoucnost?

JR: Založení bylo dílem náhody, dílem osobní potřeby, ale také snahou udělat něco užitečného pro obec, do které jsme přišli jako „náplava“. Na počátku všeho byla účast na Slavnostech slova a hudby, které byly po roce 1989 pravidelně koncem léta v Ondřejově pořádány a pro nás v roce 1999 příjemným překvapením. Tam jsme tehdy slyšeli zpívat skvělý smíšený sbor Chorus Coronae, vedený výborným muzikantem, panem Dernerem. Přenocovali u nás za spartánských podmínek v sále a při večerním spontánním prozpěvování nás ujistili, že je tam vhodná akustika pro komorní hudbu. Vrtalo nám to asi dva měsíce hlavou a postupně jsme se dozvěděli, že už se v Ondřejově občas komorní hudba provozuje v místnosti nad místní hasičskou zbrojnicí. Tak jsme se seznámili s Pavlem Řezbou a později Jaroslavem Kyclerem, hybateli místních kulturních aktivit. Snadno jsme se shodli a začali připravovat vše potřebné k založení Kruhu přátel hudby. Cennými radami nám přispěla paní Hana Benešová, dlouholetá pořadatelka koncertů komorní hudby v Lounech a zároveň členka komise Nadace Český hudební fond. Nadace je sponzorem a garantem kvality programů všech KPH, které zaštiťuje. Oba zmínění pánové oslovili občany Ondřejova a okolních obcí a reakce byla velmi povzbudivá, na zakládající schůzi přišlo víc než padesát lidí. Mezi nimi byli též manželé Beránkovi, kteří měli velice blízko ke špičkovým souborům v blízkém okolí, Smetanovu triu, Vlachovu kvartetu a Českému triu, s nimiž nás seznámili a kteří u nás v následujících letech mnohokrát vystoupili za velmi příznivých podmínek. Velkou zásluhu na ustavení Kruhu měla obec, která nám zapůjčila dlouhodobě piano, zaplatila jeho rozsáhlou repasi, v počátku nám zapůjčovala židle a po celou dobu od roku 2000, kdy byly první koncerty, nám poskytuje finanční podporu. Od počátku se nám dařilo sestavovat zajímavý program většinou šesti koncertů, které v zimním období zpestřovaly život obce. Navštívily nás mnohé špičkové komorní soubory i sólisté. Jejich seznam je na stránkách Kruhu. Po celých třidvacet let trvání Kruhu jsme se snažili vytvořit příjemné prostředí jak pro návštěvníky koncertů, tak i pro účinkující, kteří u nás v soukromí často dlouho po koncertě setrvávají v neformální rozpravě. Je pro nás potěšením poznat tyto výjimečné lidi. Tyto vzácné chvíle i příspěvek ke kulturnímu dění v Ondřejově jsou pro nás dosta-

tečná odměna za poskytnutí našeho domu. Věříme, že s pomocí našich mladších přátel bude náš Kruh i za obtížných okolností poskytovat potěšení z kvalitní hudby všem těm, kteří o tento druh umění mají zájem.

Kde jsou kořeny vaší lásky k hudbě a umění? Ráda bych tento dotaz směřovala i k vaší paní, která s vámi stála u zrodu ondřejovského KPH a která tak velkoryse pečuje o příjemné rozpoložení účinkujících interpretů.

JR: Co se mne týká, byl jsem já i moji sourozenci k hudbě, a hlavně literatuře, vedeni našimi velmi vzdělanými rodiči. Maminka pocházela z rodiny, kde se provozovala komorní hudba, hrála dobře na klavír a v Lounech, kde jsme v mládí žili, jsme s rodiči chodili pravidelně na koncerty komorní hudby. Měl jsem tedy potřebu v tom pokračovat i později, kdy mne osud zavál do Prahy a posléze do Ondřejova. Co se Zdeny týká, ta má hudbu, divadlo, literaturu i kontakt s lidmi jako základní životní potřebu.

Co vy, jako aktivní muzikant?

JR: Od mládí jsem slyšel zpívat maminku a jako kluk školou povinný jsem pět let hrál na klavír bez valného nadšení. Možná byl příčinou způsob tehdejší výuky: Bayer, Burgmiller, Lemoine..., chyběla motivace. Až v době středoškolských studií jsem propadl doznívajícímu swingu a znovuzrozenému dixielandu, začal jsem hrát na klarinet a samozřejmě na kytaru, vše amatérsky a se záplem. Na klarinet ovšem jen tak dlouho, dokud se to nepříčilo ostatním aktivitám.

Jakou hudbu nejraději posloucháte ve svém volném čase?

JR: Záleží na rozpoložení. Buď komorní hudbu, občas symfonickou, jinak soudobý i starší kvalitní jazz, swing, tradicional, country a podobné žánry, vše na CD, LP, nebo některé komentované pořady na Vltavě. Problém je jen s tím volným časem. Hudba je součástí života většiny lidí. Ať už se jí věnují profesionálně nebo laicky, aktivně či pasivně jako posluchači. Hudba

nás obklopuje téměř na každém kroku a i ve chvílích ztišení nám často hudba zní v hlavě. Každý vyhledává hudbu z jiných pohnutek, hledá v ní rozdílné kvality; jedna z nejvyšších univerzálních hodnot hudby je však ve schopnosti spojovat. Spojovat napříč všechny věkové skupiny, etnika či náboženská vyznání. Hudba komunikuje s nehlubším nitrem člověka, zasahuje jeho emoce a v tomto aspektu jsou všichni lidé stejní. Je to jeden z důvodů, proč zážitek z živého koncertu, kterého je účastno více lidí, je o tolik mocnější, než koncert reprodukován z média. Ondřejov je na kulturu bohatou obcí, má štěstí na obyvatele, kteří nezištně, aktivně a soustavně podporují společné setkávání lidí při nejrůznějších (nejen) kulturních událostech. Kruh přátel hudby je jedním z nich. Věřím, že vysoká umělecká kvalita, kouzlo ondřejovského mlýna i samotné vzájemné setkávání a možnost zastavit se a rozjímat bude dostatečným důvodem a lákadlem k návštěvám koncertů, které program KPH každoročně nabízí.

*Rozhovor s panem Jaroslavem Ročákem
vedla Kamila Motková*

KULTURNÍ OKÉNKO NEJEN Z ONDŘEJOVA

Vážení čtenáři Ozvěň, tentokrát bych vás ráda seznámila s knihou novináře, hudebníka, moderátora a podnikatele v IT Patrika Bangy. V rozhovoru s Barborou Tachecí Patrik Banga vyprávěl o vzdělávání Romů a jeho klíčovém významu v začlenění mladých Romů do společnosti. V rozhovoru hovořil o své knize, která se jmenuje *Skutečná cesta ven. A tak jsem ji samozřejmě musela mít. Je to kniha, která se velmi dobře čte. Autor v ní vypráví své zkušenosti ze školních lavic, kdy pro dítě z jiného kulturního etnika nebylo lehké se prosadit. Naopak bylo lehké sklouznout na scestí. Patrik Banga svým aktivním přístupem k práci překonal všechny složitosti života dítěte ze Žižkova. Svým dětem často říká, že musí na sobě pracovat víc než ostatní děti, protože jsou Romové. V knize vypráví o mnoha zážitcích s nadhledem člověka, který se ve svém životě setkal s mnoha příkořimi, přesto se snažil začlenit do společnosti, a stejně tak bere život. V 17 letech uspořádal humanitární sbírku pro uprchlický tábor Konik v bývalé Jugoslávii. Zjistil, jak je těžké*

*získat lidi pro dobrou akci, jakou byla sbírka pro uprchlický tábor. Kniha voní dálavou, dobrodružstvím a zároveň ji čtenář může vnímat jako boj s předsudky a všeobecnými stanovisky k lidem odlišné pleti. Dnes je z Patrika Bangy novinář, který je známý z předních českých médií. Knihu doporučuji všem, kteří se zajímají o moderní dějiny, ale zároveň o etnické menšiny a jejich život v Česku. Kniha vyhrála ocenění Magnesia Litera za debut roku 2023. Druhým objevem, tentokrát pro posluchače hudby, je nová CD Davida Kollera a jeho Koller Bandu. Zajímavé na albu je, že texty k několika skladbám napsal Jáchym Topol, kterého můžeme občas na jeho toulkách po kraji potkat i v Ondřejově. Autor má blízký vztah k řece Sázavě, proto je zde častým hostem. Jáchym Topol napsal několik zajímavých knih. Mezi zajímavé knihy patří například *Citlivý člověk* (ve které právě popisuje svůj vztah k Posázaví), *Sestra*, *Výstup Jižní věží*, *Kloktat dehet*. Jeho texty jsou syrové, ale oč víc jsou syrové, o to víc jsou ryzí a hluboké.*

Pěkný poslech a pěkné čtení přeje Romana Brilová

A hlavně synáčku nepracuj

„Není to práce?“ zeptal se Lotrando.
„Není, to je jen takové šolíchání,“ odpověděl drvoštěp.

V úvodu jsem použila rozhovor loupežnického syna Lotrando, kterému dal otcovskou radu loupežník Lotrando senior z Loupežnické pohádky od Karla Čapka. Bylo by to úsměvné, kdyby to nebylo realitou. Člověk se čas od času setká ve veřejném prostoru s debatou o tom, jestli děti mohou pracovat. A já se ptám, proč by pracovat nemohly? Copak někdo z nás děti vykořisťuje nebo jejich práci zneužívá? Pojďme se na problém podívat trochu zblízka.

Jak nejlépe připravit dítě na další život, když ne prací? Prací s rodiči doma, když třeba táta něco spravuje nebo mamka vaří. Dítě se nej přirozeněji učí právě od svých rodičů, jak se do budoucna postavit k práci. Nikdo po dětech nechce, aby dřeły mnoho hodin, jako je to v mnoha rozvojových zemích světa. Ale dítě v našich podmínkách přece vůbec takovou práci a nevyhovující sociální podmínky nezná ani z jedné desetiny, oproti jiným destinacím na světě. V mateřských školách je především kladen důraz na to, aby se dítě dokázalo postarat samo o sebe. Aby se umělo obléknout; když si rozhází hračky, aby si je po hře zase uklidilo. Takové dovednosti jsou rozhodně ku prospěchu dítěte.

PROČ NAŠIM DĚTEM NEUSTÁLE ORGANIZUJEME JEJICH ČAS?

Jednou z nejdůležitějších otázek je, mají vůbec naše děti čas na dětství? Někdy mám pocit, že jsou děti přehlcené vjemy, hračkami, hlasitým zvukem. Jenže pokud budeme dětem neustále organizovat jejich čas, může se stát, že dítě bude nesoustředěné, nebo nebude umět být samo se sebou, samo si hrát, kreslit, prohlížet obrázky. Vždyť v dospělosti už navždy bude mít svůj čas organizovaný. Není potřeba dítě přehltit. Někdy je dobré občas jenom být na světě a nechat ho na sebe působit.

PROČ NAŠE DÍTĚ ZLOBÍ?

Často se setkáváme s trendem, že si děti neumí hrát. Neumí si najít činnost. V mateřské škole mají děti všechny činnosti hrou, ale volnou hru, která je důležitá, mají například ráno, když se scházejí. Nedávno mě právě při ranních hrách jedna předškolní holčička překvapila, když mi řekla: „Paní učitelko, já se nudím.“ Nepamatuji se, že by si se mnou někdo z dospělých v předškolním věku v mateřské škole hrál. Hrála jsem si s dětmi. Stavěla si domečky, hrála si s panenkami a na vycházce jsem tajně jedla semínka z akátů. Což jsem měla štěstí, že jsem přežila, protože jsou jedovatá. To jen tak pro zasmání. Ale teď k tématu. Možná si mnozí klademe otázku, proč naše dítě zlobí? Některé národy, a nejsou to národy rozvojové, využívají přiměřenou práci s dětmi jako účinný způsob, jak dítě zaměstnat, aby se nevěnovalo činnostem, které nejsou žádoucí neboli nechtěné. Zaměstnejme ho. Musí se přece naučit zapojit se do běžného života.

PRÁCE NA ZAHRADĚ.

Dnes je v odborných pedagogických kruzích neustále skloňovaná environmentální výchova. Je to úplně skvělé zaklínadlo před různými nadřízenými orgány. Ale v překladu to není nic jiného než zkoumání příro-

dy, získávání vztahu k přírodě. Dítě vidí, že je podzim, že padá listí a že se hrabe zahrada. Proč by nemohlo pomáhat mamce nebo tatkovci, nebo paní učitelce? Nebo se sněhem je také legrace. Děti milují snít v jakékoli podobě, na rozdíl od nás, tedy pokud zrovna nestojíme na sjezdovce. A takové malé hrablo, se kterým během pár minut dítě dokáže vytvořit velkou kupu sněhu, nebo postavit iglú, či kopec na jízdu na lopatě. A co třeba jarní úklid po zimě? Také bezva zábava. Jsou děti, které vydrží pomáhat velmi dlouho.

Nebojme se toho, že by někdo našim dětem ubližoval, když chce, aby si po sobě uklidily. Pomáháme tím především samotným dětem, aby se jednou dokázaly postarat samy o sebe. A vezměme to ještě tak, jednou naše děti vylétnou z rodného hnízda a jak by se jeho partnerovi, či partnerce líbilo, kdyby se zrovna naše dítě nedokázalo postavit na vlastní nohy, protože jsme ho chránili tak, že neumí vzít do rukou třeba smetáček nebo koště. Málokdo z nás se narodil do královské rodiny, kde bude mít na různých ustláno. A je vůbec život bez práce výhra? Není to náhodou obráceně? I loupežník Lotrando nakonec pokácel vzrostlé stromy, a tím si vysloužil princeznu solimánskou.

Za mateřskou školu Mgr. Romana Brilová

POKOS

Zajímá vás, co znamená tato tajuplná zkratka? Příprava Občana K Obraně Státu neboli také branný den.

A právě akce s tímto názvem proběhla ve středu i na naší základní škole. V průběhu dne se děti napříč prvním i druhým stupněm dozvídaly informace, zkušenosti a praktické rady z oblasti zdravotvídy a první pomoci, vojenské techniky a výstroje, ale také např. zajímavosti z historie i současnosti Armády ČR.

A právě ve spolupráci s Armádou ČR celý den probíhal. A nezůstalo jen u teorie, přímo ve škole i v jejím blízkém okolí bylo několik stanovišť, kde žáci mohli prozkoumat vojenskou techniku, obléct si vojenskou výstroj, vyzkoušeli si střelbu z airsoftových zbraní na cíl, zavolali si o pomoc profesionály, resuscitovali a ošetřovali různé typy běžných drobných zranění, se kterými se mohou v běžném životě setkat.

A ačkoliv předpověď počasí zprvu vypadala docela dobrodružně, nakonec vše klaplo a všichni jsme si tento nevšední den plný užitečných rad a zážitků užili.

Jana Boušková

10. 2. – Den luštěnin

TENTO SVÁTEK JE VĚNOVÁN FAZOLÍM, HRACHU, ČOČCE I JINÝM LUŠTĚNINÁM.

Luštěniny patří mezi potraviny s vysokým obsahem vlákniny i kvalitních rostlinných bílkovin. Jsou důležitou složkou naší stravy. U mnohých z nás nejsou oblíbené, ale s luštěninami lze být mnohem kreativnější, než si myslíme. Můžete vytvořit mnohem zajímavější chutě, než je čočka na kyselo. K této myšlence nám dopomohly i naše kuchařky a upravily zajímavý jídelníček složený z luštěnin od polévky po dezert. Odezva od strávníků byla velmi pozitivní. Dále v rámci Dne „luštěnin“ byla vyhlášena celoškolská soutěž tříd o nejlepší slogan, reklamu či komiks. Bylo těžké rozhodovat, kdo je nejlepší.

VÝSLEDKY SOUTĚŽE:

I. stupeň: 1. místo – 2.A, 2. místo – 1.A, 3. místo – 5.A

II. stupeň: 1. místo – 9.B, 2. místo – 7.A, 3. místo – 6.A

za žáky zvítězila Stella Stibůrková z 6.B.

Lubomíra Vandrovcová

Vážení čtenáři Ozvěň,

po celý letošní školní rok vás paní učitelky ze základní školy zásobovaly informacemi, příspěvky a fotografiemi z dění ve škole i mimo ni. Aktivit bylo mnoho. A na mnoha z nich se podílely i organizace a spolky v naší obci. Chtěla bych touto cestou poděkovat nejen zaměstnancům školy, ale i spolku Škamna a Astronomickému ústavu AV ČR v Ondřejově a svému zřizovateli za pomoc při organizaci aktivit našich dětí.

Po prázdninách nás čeká nový školní rok, nové výzvy. Na Ondřejovsko se stěhuje čím dál více rodin s dětmi. Kapacita školy je na maximum, ale máme příjemné výhledy – stavíme novou školu. Příští školní rok bude poslední, který strávíme ve staré budově. Do prvních tříd je nyní přijato 41 dětí, budoucích prvňáčků, s trvalým pobytem ve spádových obcích. Je posílena i školní družina, letos se nám podařilo otevřít 5. oddělení, abychom mohli zajistit odpolední aktivity pro všechny naše nejmenší. A protože se neustále zvětšujeme, hledáme do svých řad nové kolegyně a kolegy.

Teď ale děti čekají zasloužené prázdniny, věřím, že si je užijí. A vám, čtenářům, přeji klidné a pohodové léto.

Mgr. Eva Štosová,
ředitelka školy

Beseda o 2. světové válce v 5.A

Žáci pátého ročníku se ve vlastivědě seznamují s historií ČR. Mezi nejzajímavější témata patří druhá světová válka.

Z vyprávění žáků jsem usoudila, že někteří mají v rodině zajímavý příběh. Oslovila jsem pana Macháčka a pana Neciuka a zeptala se jich, zda by nechtěli s dětmi sdílet osudy jejich rodinných příslušníků z období druhé světové války. Oba pozvání přijali a velice poutavě dětem vyprávěli o osudu Pavla Macháčka, rodáka z Prahy, a desátníka Josefa Neciuka, rodáka z Karviné. S sebou si přinesli velice cenné věci, které ovlivnily život jednoho tatínka a jednoho dědečka. Děti si vše prohlédly, měly v ruce osudové razítko, židovskou hvězdu a vojenskou knížku poškozenou střepinou od granátu. Obě besedy proběhly s časovým odstupem jednoho týdne a v závěru měli žáci shrnout do Vennova diagramu, co se z besed dozvěděli, o čem oba pánové hovořili. Ivana Staňková

Základní škola bratří Fričů Ondřejov
nám. 9. května, 251 65 Ondřejov

Pro školní rok
2023/24 hledáme
**KVALIFIKOVANÉ
UČITELE/UČITELKY
PRO 1. A 2. STUPEŇ**

Požadované vzdělání
dle platné legislativy -
Zákon č. 563/2004 Sb.,
o pedagogických pracovnících.

Více info:
reditelka@zsondrejov.cz,
tel.: 733 642 140

Recitační soutěž

V pátek 28. dubna 2023 se v SKC uskutečnil další ročník školní recitační soutěže pro děti z prvního stupně.

Z každé třídy byli nejprve vybráni tři zástupci na základě třídního kola, kteří pak následně před publikem přednesli své básně a cit pro poezii.

Porota to neměla vůbec jednoduché, neboť se všichni svého úkolu zhostili svědomitě, s vtípem, s nadšením a každý výkon byl jedinečný. Soutěžilo se ve třech věkových kategoriích, hodnotil se hlavně umělecký přednes, ale i hlasitost a v neposlední řadě také paměťové zvládnutí celé básně.

VÝSLEDKY:

1. kategorie:

1. místo: Jasmína Venciberová (1.A)
2. místo: Anežka Motková (1.A)
3. místo: Adéla Jungrová (1.B)

2. kategorie:

1. místo: Veronika Bašovská (2.B)
2. místo: Jan Bucifal (2.B)
3. místo: Anežka Kratochvílová (2.A),
Tereza Beranová (3. tř.)

3. kategorie:

1. místo: Karolína Slováčková (4.A)
2. místo: Klára Grulichová (5. tř.)
3. místo: Simona Hynková (4.B)

Vítězové si ze soutěže odnesli zajímavé knížky, jiní zase své první poznatky a zkušenosti z veřejného vystupování a všichni jsme si společně dopoledne moc užili. Děkujeme všem za skvělé výkony a ještě jednou gratulujeme! *Jana Boušková*

Inspirace van Goghem

Ondřejov, noční obloha a hvězdy k sobě neodmyslitelně patří.

Proto, když jsme hledali inspiraci pro naše tvoření, volba padla na tohoto malířského velikána a jeho slavný obraz – Hvězdná noc. Žáci si ale vylosovali pouze část díla – malý výřez o velikosti 6 cm, který museli co nejněběji překreslit a zvětšit na formát A3. Jejich jednotlivé části malby byly už samy o sobě velmi povedené, při skládání dohromady však nebylo do poslední chvíle jisté, zda se dílo podaří. Celkový výsledek je ale úžasný. No řekněte sami – šestáci odvedli skvělou práci. *Jana Boušková*

Zeměpisná olympiáda

V lednu 2023 bylo na ZŠ bratří Fričů uspořádáno školní kolo zeměpisné olympiády 6.– 9. tříd.

Vítězové z každé kategorie se dne 22. 2. 2023 zúčastnili okresního kola, a to 25. ročníku Zeměpisné olympiády konané na Gymnáziu v Čelákovících. Mohli tak změřit síly s ostatními žáky a měli možnost získat nové zkušenosti a znalosti nad rámec výuky zeměpisu. Součástí soutěže byla práce s atlasem, písemný test geografických znalostí a praktická část (vyhodnocení dat, čtení textu s porozuměním...). Všichni se velmi snažili. Největší úspěch bylo 9. místo v kategorii C, které získal Matyáš Klubal z 9.B.

Lubomíra Vandrovcová

Ponožkový den

Na 21. března připadá každý rok Světový den Downova syndromu.

Tomuto dni náleží tradiční symbol – neousodný pár ponožek, který ukazuje příčinu tohoto celoživotního onemocnění – poruchu chromozomu ve tvaru písmene X. Jako každý rok jsme nezůstali pozadu a zúčastnili jsme se. Všem žákům, kteří se zapojili do tohoto dne na podporu lidí s Downovým syndromem, děkujeme.

Lubomíra Vandrovcová

...nejen školní ples

Dnes, druhý den po školním plese, už největší únava opadla... krásné dojmy ale zůstávají v paměti.

Ten frmol, který nám během dvou covidových let scházel, je už nějakou dobu zpátky a my ve Škamnech můžeme říct, že jsme letos opravdu nezaháleli! Stihli jsme vánoční a velikonoční jarmark, svůj stánek s občerstvením jsme měli i na Ondřejovském maratonu 5.A a školní rok jsme v pátek 26. května společně s oběma devátými třídami završili vydařeným školním plesem. Oproti uplynulým ročníkům došlo k několika významným změnám: kromě nové kapely je to především fakt, že se školního plesu z kapacitních důvodů neúčastnili prvňáčci. Ples tak byl pouze výsadou absolvujících devátých tříd.

Snad tedy i díky našemu Spolku si devátáci, obě jejich třídní učitelky Věra Hudcová a Andrea Beránková, všichni dojatí rodiče a žáci naší školy letošní 11. školní ples užili! Připravený program a perfektně nacvičená vystoupení, bohatá tombola, výborná kapela... atmosféra byla zkrátka skvělá.

Spolek Škamna se s vámi bude v tomto školním roce těšit na viděnou na Ondřejovských slavnostech 24. června 2023 a budeme doufat, že se přijdete podívat, ochutnat něco dobrého. Těšíme se na vás!

Marie Foltánková a Hana Schwarzová

Maraton na hvězdárně

Běžecské maratony jsou závody, které se konají každoročně v mnoha městech po celém světě. Jsou to jedny z největších a nejznámějších sportovních událostí na světě. Některé se běhají i na nestandardních místech, a tím se stávají pro běžce i sportovní fanoušky velmi atraktivními. Jsou to skvělé závody pro ty, kteří chtějí zlepšit své běžecské výkony, ale také pro ty, kteří chtějí „jen“ doběhnout do cíle.

Stejně jako žáci 5. třídy naší základní školy. A právě tak vznikl tento nápad. Po skončení prvního pololetí letošního školního roku jsem chtěla dětem ukázat, že pokud chtějí dosáhnout lepších studijních výsledků, musí si dát cíl, který je pro ně dosažitelný. Musí to být cíl, pro který vynaloží nějaké úsilí a nebudou čekat, že se úspěch dostaví bez práce. Rozhodla jsem se, že své žáky seznámím s příběhem mého kamaráda Mirka Hasala, který by je mohl motivovat k dosažení úspěchu i ke společné práci. Tak se zrodila myšlenka, že celá 5.A, která vznikla původně spojením dvou různorodých tříd, zaběhne maraton v historické části hvězdárny v Ondřejově. V únoru začalo velké plánování. Termín byl stanoven na 29. 4. 2023. Požádali jsme o spolupráci Pavla Suchana, mluvčího Astronomického ústavu AV ČR, který nám zajistil zázemí v areálu hvězdárny a především povolení ke konání maratonu právě v historické části parku. Oslovil i ČT Děčko, která přislíbila účast. Na řadu přišlo oblečení, které bude mít každý běžec při samotném závodu na sobě. Děti si odhlasovaly bílá trička a navrhly si samy jejich vzhled. Trika si samy potiskly v hodinách výtvarné výchovy, během tělesné výchovy a po skončení vyučování pro změnu trénovaly závodní okruh na hvězdárně o délce 660 m. Společně jsme propočítali, že tento okruh musíme uběhnout 64x, abychom zaběhli maraton a splnili tak stanovený cíl. Výběr štafetového kolíku byl na dětech. Vzhledem k místu, kde se historicky poprvé maraton poběží, zvolily plyšového krtečka, o kterém víme, že byl ve vesmíru a k naší hvězdárně patří. V hodině informatiky si žáci vyzkoušeli vytvořit plakát s informacemi o maratonu. Vítězný návrh plakátu 14 dnů před konáním akce rozvěsili v Ondřejově i v okolních vesnicích. Start se blížil... Maraton jako takový se běhá snad všude na světě. Mírek Hasal, maratonec, který nás navštívil tři dny před samotným závodem, nám vyprávěl, kde všude se dá běhat. Jeho vyprávění bylo protkáno těmi nejpikantějšími zážitky z jeho běžecské kariéry a úžasnými fotografiemi. Děti se dozvěděly, že běžel přes zamrzlý Bajkal, v solném dole s čelovkou a cyklistickou přilbou na hlavě, v Petrohradu, kde na každém kilometru stál jeden pořadatel s číslem uběhnuté vzdálenosti, na běžecském pásu v tělocvičně a především na palubě leta-

dla v nadmořské výšce 10 000 m. Odpovídal na všechny zvědavé otázky a беседа se rozjela plným proudem. Mimo jiné řekl dětem, že trénink je velmi důležitý a bez něj by maraton nezvládl. Popisoval, co mu pomáhá při běhu do kopce, jak si rozložit síly a jak doběhnout do cíle. Dechberoucí vyprávění děti zaujalo a rozhodly se, že pokoří Mirkův rekord 3:17:01. Přišel den D a kromě jiného přinesl i pravé aprílové počasí. Na start nám svítilo sluníčko, v polovině závodu pršelo a po proběhnutí cílem se dokonce ozval hrom. Děti daly do závodu všechno. Sledovaly na časomíře každou minutu. Zpočátku to vypadalo, že rekord pokoříme, protože děti nasadily ostré tempo. Náhlé změny počasí ale ztížily podmínky, povrch trati mýstly klouzal, v jedné části bylo i bláto a rychlost se tak výrazně zpomalila. Byli jsme na trati už 3 hodiny a zbývala nám ještě čtyři kola do cíle. S napětím jsme v pláštěnkách a pod deštníky sledovali, jak přibývá každá vteřina a blíží se poslední kolo. Tehdy se k nám přidali i fanoušci, rodiče, sourozenci, dědečkové i babičky. Byl to neuvěřitelný zážitek. Tolik běžců najednou bylo na trati a všichni proběhli cílem! Už chápu Mirkovo rozhodnutí, zažít ten pocit... Rozhodčí nicméně bedlivě sledovali Hon-

zu, který vbíhal na cílovou rovinku s krtečkem v ruce. Proběhl cílovou páskou a stopky se zastavily v čase 3:07:46. Dali jsme to! Pokořili jsme rekord! Náš cíl byl splněn! A díky žákům 5.A má krteček další úspěch. Po návštěvě vesmíru zaběhl maraton!

Úžasná atmosféra závodu byla podpořena oblíbenými písničkami žáků a vtipným moderováním Marty Janouškové a Pavla Suchana. O skvělé pohoštění se postaral spolek ŠKAMNA, který zajistil pro všechny závodníky občerstvovací stanici a pro fanoušky sportu, návštěvníky hvězdárny a rodinné příslušníky příjemné posezení u kávy, domácích koláčů, pomazánek a vynikajícího guláše. Od startu až do cíle fandila Mgr. Romana Brilová, ředitelka MŠ. Dramatický závěr si nenechala ujít Mgr. Eva Štosová, ředitelka ZŠ, která dorazila v doprovodu své rodiny a o berlích, protože byla krátce po operaci kolene. Slavnostní ukončení závodu proběhlo v kosmickém oddělení hvězdárny. Samotný běh a závěr maratonu, předání medailí, diplomů a vynikajícího dvoupatrového dortu natáčela ČT Děčko. Pokud se chcete podívat na náš sportovní příspěvek ve Zprávičkách na Děčku, naleznete ho v archivu ČT dne 2. 5. 2023. *Ivana Staňková*

MARATON Z POHLEDU KRTEČKA

No, to jsem já, Krteček, jediný krtek, který uběhl maraton. Povím vám, jak jsem se cítil při maratonu s 5.A.

B bylo to boží, až na to, že jsem trochu zsmokl a druhý den jsem měl hroznou rýmu. Zapomněl jsem doma deštník. Ale našly se děti, které mě před deštěm chránily, jako třeba chlapec Matyáš. Při běhu jsem se pořádně zapotil, a to jsem neběžel. Občas jsem se cítil jako ve formuli 1, ale taky jako v kočárku, dokonce jsem i někdy usnul. Líbilo se mi, jak mé kamarády u cíle všichni povzbuzovali a tleskali jim, když doběhli za velkou přerostlou nafouknutou dýní. Byly chvíle, že jsem málem pod tou dýní letěl, jak si mě děti rychle předávaly. Pokořil jsem rekord Mirka Hasala! Bylo mi líto, že se nepříjel podívat a fandit nám. Myslím si, že nechtěl vidět, že budeme rychlejší.

Váš Krteček

Napsaly Klára Grulichová, Ela Hradečná

Viděli jste polární záři?

23. dubna 2023 večer byla z území ČR viditelná nápadná polární záře. Na obloze se nad severním obzorem objevily zelenavé skvrny, které se po obloze přesouvaly. Postupně se přidal červený pás táhnoucí se od východu na západ, a dokonce nafialovělý nádech severního obzoru. Tuto polární záři zaznamenala i jedna ze stanic bolidové sítě Oddělení meziplanetární hmoty Astronomického ústavu AV ČR, určených primárně pro sledování jasných meteorů – bolidů. Videozáznam si můžete prohlédnout v aktualitách na webu nebo Facebooku Astronomického ústavu AV ČR.

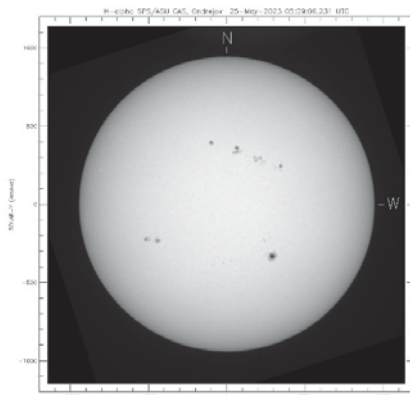
Polární záře vznikají v důsledku vysoké sluneční aktivity. A protože Slunce nyní svoji aktivitu zvyšuje (blíží se maximum sluneční činnosti v rámci 11leté periody), není vyloučeno, že se polární záře, tedy úkazy běžně viditelného poblíž pólů, dočkáme znovu i u nás, i když patrně jen nízko nad severním obzorem. Stav sluneční aktivity můžete sledovat doslova každý den na webu Sluneční patroly na ondřejovské hvězdárně – <https://www.asu.cas.cz/~sunwatch/cs/>.

SLUNEČNÍ SKVRNY NA DENNÍM POŘÁDKU

S rostoucí sluneční aktivitou je ve fotosféře, tedy jakémisi viditelném povrchu Slunce, vidět vždy nějaká sluneční skvrna, mnohdy s velikostí přesahující rozměry naší planety. Pokud je Sluneční skvrna zhruba 2,5krát větší než Země, můžete ji spatřit očima. Jen si musíte buďto počkat, až Slunce bude např. zapadat a bude už svítit málo, nebo si vezměte na pomoc svářecský filtr (hustoty 12 nebo 13). Použít můžete také speciální brýle na pozorování Slunce, které lze zakoupit při prohlídkách pro veřejnost na hvězdárně. Až uvidíte na Slunci malou černou tečku, je to ono. Malá ve skutečnosti není. Slunce má průměr 1 400 000 km, takže naše Země by se do něj vedle sebe vešla 109krát. A skvrna, kterou spatříte, bude mít průměr minimálně 30 000 km. Skvrny, a dokonce i jejich vnitřní struktura jsou samozřejmě vidět dalekohledem, jen musíte použít filtr, jinak by vám dalekohled doslova vypálil oči.

PRVNÍ TEST PLANETÁRNÍ OBRANY DOPADL DOBŘE I DÍKY ONDŘEJOVSKÝM ASTRONOMŮM

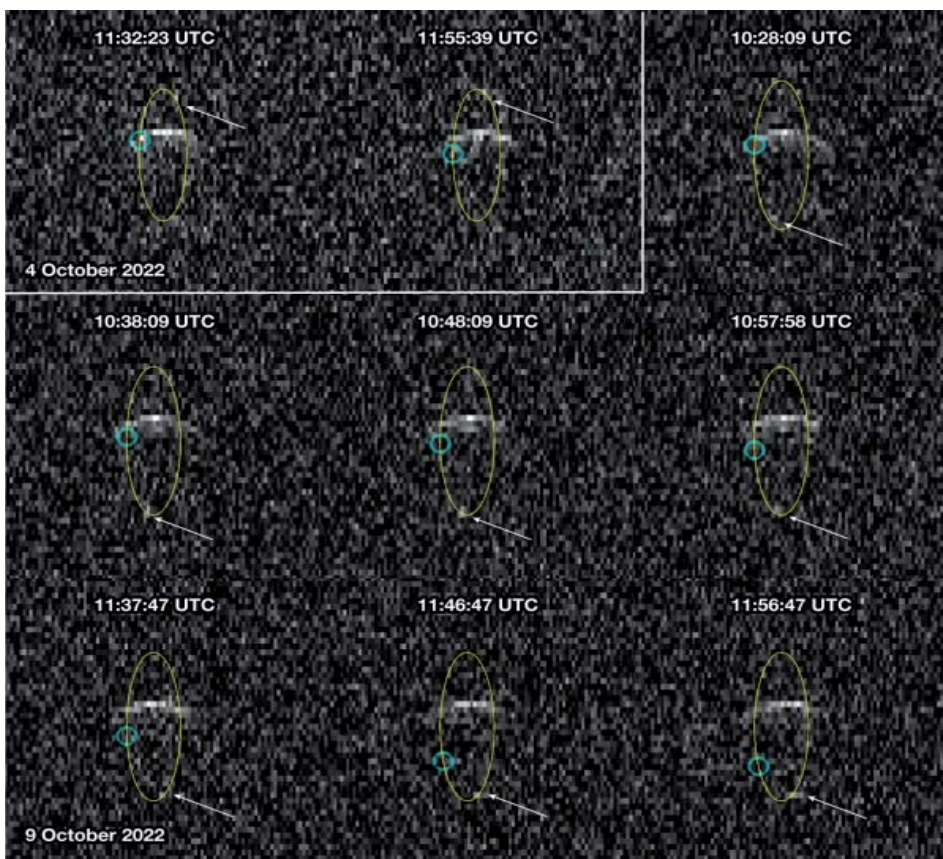
Byl to první test možné planetární obrany před předpokládanými důsledky drtivého dopadu planetky na Zemi. 26. září 2022 ve 23:14 světového času narazila do tělesa Dimorphos sonda DART. Předpovědi možných výsledků byly různé a hodnocení přichází nyní v sérii článků přijatých k publikaci v prestižním časopise Nature. Experiment dopadl více než dobře. Je ve schopnostech současné kosmické tech-

Slunce se slunečními skvrnami zachycené Sluneční patrolou (Sluneční oddělení, Astronomický ústav AV ČR) 25. května 2023

niky změnit dráhu velkého kosmického tělesa.

Že je Země doslova na kosmické střelnici je jasné od pradávna, však mnohé krátery nejen na povrchu naší planety, ale především jasné důkazy na povrchu zemského satelitu – Měsíce – nás o tom přesvědčují. V historii jsme byli i přímo svědky některých větších dopadů, jmenovně například explozi malé planetky v roce 1908 nad Tunguzkou nebo dopad meteoritu Čeljabinsk v roce 2013. Vzhledem k tomu, že v minulosti měly drtivé dopady zřejmě velký vliv na přetváření biosféry, např. vedly ke konci éry veleještěřů na přelomu druhohor a třetihor, objevují se plány na zvrácení případného podobného

Sekvence radarových snímků pořízených 4. října 2022 (výřez) a 9. října 2022. Zobrazen je odraz od hlavního tělesa – Didyma – a také od menšího Dimorphos. Pro zvýraznění je průmět modelové dráhy překreslen žlutou elipsou a šipka ukazuje k místu, kde se Dimorphos nachází. Modrá kružnice pak ukazuje pozici, kde by se měsíček měl nacházet, kdyby nedošlo ke srážce se sondou DART.

dopadu již nějakou dobu. V literatuře i na rýsovacích prknech byla navržena celá řada mechanismů, jak ovlivnit dráhu potenciálně kolizního tělesa, aby lidstvo nenásledovalo osud dinosaurů. Jedním z těchto mechanismů je tzv. kinetický impaktor.

Metoda kinetického impaktoru je doslova střelbou na cíl. Ne však, aby byla planeta rozbita na menší kusy. Tělesu má být udělen malý pohybový impuls, který by v dlouhodobém působení vedl k takové změně dráhy, aby byla Země zachráněna. Potenciálně nebezpečné planety jsou velké, kritickou hranicí je přibližně velikost 140 metrů, kdy se již dá uvažovat o katastrofě globálního dopadu. Jakou asi změnu může vyvolat srážka takového kolosu s lidským výtvořem, který může mít přinejlepším několik metrů v průměru? Malou. Avšak i malá změna může po mnoha letech vést k takové změně dráhy tělesa, že ke srážce se Zemí nedojde. Je třeba si uvědomit, že v principu „stačí“ opoždění nebo uspíšení tělesa o 6,5 minuty. To už znamená, že se Země a potenciální impaktor minou o 12 000 km (průměr Země) a to je z astronomického hlediska drobnost. Metoda byla otestována v rámci mise NASA DART (Double Asteroid Redirection Test), jejímž cílem nebyla samostatná planetka, ale dvojplanetka Didymos-Dimorphos. Hlavní těleso bylo objeveno dalekohledem Spacewatch v roce 1996, ovšem v roce 2003 bylo na základě pozorování, a jejich analýzy, provedených pracovníky Oddělení meziplanetární hmoty Astronomického ústavu AV ČR zjištěno, že kolem asi 760metrového Didyma obíhá měsíček Dimorphos s rozměrem asi 150 metrů. Na základě pozemních pozorování se podařilo velmi přesně charakterizovat oběžnou dráhu měsíčku kolem hlavní planety, což z tohoto tělesa učinilo ideální cíl testu kinetického impaktoru. Změřit malinkou změnu oběžné trajektorie planety obíhající kolem Slunce by bylo prakticky nemožné. Ovšem změnit změnu oběžné trajektorie měsíčku kolem mateřské planety již bylo a je v možnostech pozorovací astronomie. Navíc je dvojice Didymos-Dimorphos ze Země relativně snadno dostupná, a i velikostně byl Dimorphos optimální pro průběh testu. I na následných pozorováních po srážce sondy a zpracování údajů se podíleli Dr. Petr Pravec a Dr. Petr Scheirich z ondřejovské hvězdárny. A výsledek? Oběžná doba Dimorpha okolo Didyma se zkrátila o 33 ± 1 minutu.

Pavel Suchan

Dny otevřených dveří na hvězdárně navštívily všechny třídy ondřejovské základní školy (foto: Simona Beerová)

Dny otevřených dveří jsou za námi

A my moc děkujeme vám všem, kteří jste přišli, a také za tu dobrou náladu a chuť se něco dozvědět, které jste přinesli s sebou. Počasí přálo, dokonce jak v pátek, tak v sobotu u nás mohli návštěvníci pozorovat v přímém přenosu erupce na Slunci. Odhadem se na ondřejovskou hvězdárnu přišlo podívat na 1 500 návštěvníků a asi 50 psů. **Těšíme se na vás na dalších našich akcích pro veřejnost, jedna podobná nás v tomto roce čeká ještě v pátek 6. října – bude to program v rámci Evropské noci vědců.**

4. A Základní školy bratří Fričů v Ondřejově v kopuli Perkova dalekohledu (foto: Česká televize)

Centrální kopule a pozorování Slunce před ní (foto: Pavel Suchan)

V kopuli Mayerova dalekohledu (foto: Pavel Suchan)

SKC cvičí, tančí, zpívá... a bude dál!

Už jsme si zvykli, že do SKC se chodí za kulturou, sportem i zábavou. Nabídka kurzů je na www.skcvondrejove.cz. Během léta bude v SKC probíhat rekonstrukce, ta se nedotkne dvou příměstských táborů, které proběhnou 17.–21. července a 14.–18. srpna. Na srpnový termín je ještě několik volných míst, jeho vedoucím je Tom Ondruš, který už několik let vede v SKC boulderingovou stěnu. Tu určitě během tábora s dětmi použije.

Na úspěšnou loňskou Akademii navázala ta letošní v sobotu 22. dubna. Přítomny byly stovky účinkujících dětí a jejich rodičů, prarodičů a dalších fanoušků. Nejprve Honza Beránek představil své žáky a jejich hru na kytaru a ukulele, jeho kurzy probíhají v SKC vždy v úterý. Balet vede pondělky a pátky Hanka Zadáková, baletu se věnovala od dětství pod vedením sester Šiklových, primabalerín ND, které působily v Ondřejově. Na úvod se pochlubila vystoupením pokročilejší skupina, na závěr Akademie Hanka a její svěřenci předvedli velkolepou baletní čarodějnickou show. Byli jako vždy parádní!

Po svižném tanečním rokenrolu z TWIST Říčany na plac dorazil tým Parkouru Ivy Mračkové. Následovala Tereza Šeblová, která proslavila v SKC kurz mažoretek. V jejím podání jednoduché uniformy vystřídaly pestrobarevné kostýmy, pochod se změnil v akrobacii, gymnastiku a výrazový tanec, který doplňuje náročná práce s hůlkou. Další hvězdou SKC je Kristina Bosáková, dlouhé roky spojená s karate v SKC. To je jedním z nejstarších asijských bojových umění. Její syn Ondřej Bosák byl za ČR nominován na kvalifikační turnaj na OH, který se konal v Paříži. Karate má dva způsoby výcviku boje: kumite, v překladu znamená volný zápas a jedná se o přímý kontakt se soupeřem, a kata, nácvik neboli stínování s imaginárním soupeřem. Velký potlesk si tým karate získal, když předvedl ukázkou sebeobrany pod vedením trenérky Kristiny, držitelky 2. danu černého pásu. Mladé a velmi talentované slečny pod vedením Terezy si pak pro přítomné připravily taneční vystoupení kroužku hip-hopu. Dokonale roztlaskaly celý sál. „Všem lektorům, kteří se na kurzech

Balet

SKC trpělivě věnují dětem, moc děkuji a těším se na další nápady a spolupráci,“ sděluje manažer SKC a autor fotografií k tomuto článku Hynek Kašpar.

Poslední dubnovou sobotu měla už podesáté v SKC koncert skupina **Malina Brothers**. Tato čtveřice sympatáků zazpívala své osvědčené bluegrassové hity v češtině i angličtině a přítomné pobavila. Třeba upozorněním, že i když máte důchodový věk, což by měl systém vědět, není prozíravé se spoléhat na to, že se vám někdo ozve a zařídí vám vyplácení penze. O to si musíte sami zažádat. Další kulturní akce budou v SKC i dál, na sobotu 25. listopadu připravujeme vystoupení souboru Klaunikaa představení **Don Quijote de la Mancha**. Inscenace vznikla v režii Bolka Polívky, dnes je to již legendární představení (letos slaví 35. výročí a má přes 5 000 repríz). Je vhodně pro všechny generace, i pro rodiny se

Děti se stromečkem na pódiu

školními dětmi, trvá 75 minut. Už teď si můžete lístky (předpokládaná cena dospělý 200 Kč, dítě 100 Kč) rezervovat na skcvondrejove@seznam.cz.

Na reny.prochazkova@gmail.com si můžete psát o bližší informace ke kurzu **Čchi-kung 8 kusů brokátu** (10 lekcí za 1 500 Kč). Lektorka Renata Procházková jej plánuje na další pololetí a říká k němu: „Harmonizuje orgány, uzdravuje páteř, pomáhá fungování kloubů a trávení. Mně samotné dělá moc dobře a k tomu bych chtěla pomoci i ostatním.“ Od února probíhají každý čtvrtek od 17:30 do 19:00 hodin lekce tradičního bojového umění Bujinkan (neboli Ninjutsu). Tréninky jsou určeny pro každého (muže i ženy) od 15 let, a to i pro úplné začátečníky, kteří nikdy žádné

Karate

bojové umění nebo bojové sporty nestudovali. Toto tradiční japonské bojové umění, které využívali samurajové a ninjové, všem umožní rozvíjet se fyzicky i duševně. „Na tréninku se vždy nejdříve lehce rozhýbáme, protáhneme a pozvolna přecházíme k výuce základních pohybů a technik. Lekce jsou určené pro každého, tudíž i pro lidi, kteří nikdy moc nespotovali. Na tréninku je samozřejmě možné se kdykoliv přijít podívat, ale úplně nejlepší jeazit si sebou rovnou sportovní oblečením a vyzkoušet si vše na vlastní kůži. První, zkušební, trénink je zdarma. Následně se platí 150 Kč za lekci. Tréninky budou pokračovat i v létě, a to venku, tudíž i přes prázdniny je možné normálně trénovat,“ doplňuje Petr Holub, kterého zastihnete na holub-petr@seznam.cz.

Hynek Kašpar: „Díky skvělému přístupu vedení obce se daří SKC rozvíjet a udržovat ceny kurzů i aktivit na co nejpřívětivější úrovni. Za celý tým SKC vám přeji aktivně a pohodově strávené léto a od září se na vás opět těšíme.“

Za SKC Dita Fuchsová a Hynek Kašpar

ZKRÁCENÁ PRAVIDLA PRO ZVEŘEJŇOVÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ

UZÁVĚRKA PRO DALŠÍ ČÍSLO OZVĚN JE 20. SRPNA 2023

Příspěvky zasílejte na adresu redakce: ozvenyondrejov@gmail.com.
Výjimečně lze příspěvek odevzdat na podatelně OÚ. Texty příspěvků zasílejte ve standardním formátu .doc, docx. Nevkládejte do textu fotografie a grafické materiály, tyto musí být dodány jako samostatné soubory, ve formátech .jpg, .tiff, případně .pdf. Fotografie musí vyhovovat požadavkům pro tisk.

foto: Bára Valuchová

foto: Bára Valuchová

foto: Hynek Kašpar

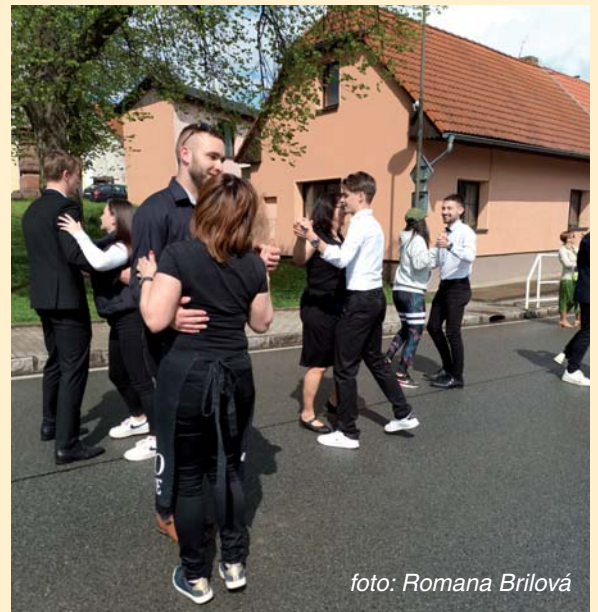

foto: Romana Brilová

foto: Hynek Kašpar

foto: Hynek Kašpar